

Taxa postala
plattitá in num
No. 244716,929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjszabás szerint. — Az
„UJ KELET” a transilvaniai és
banati zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő, Admi-
nistrátor delegat si girant responsa-
bil-Felelős igazgató: Schwartz Endre,
Proprietar—Tulajdonos: Frateritas
S.A.R. de Editura. Registrul publica-
tiunilor periodice No. 43. Dos. 889.
1938. Tribunalul Cluj, Secția III.

Ara 5 lej

Szombat, március 11.
1939—5699. Adar 20.
XXII. évfolyam, 58. szám.

A halott patriárka-miniszterelnököt szállító vonat román földön

Végig a romániai utvonalon ezrek és ezrek zarándokolnak a vonat elé. A főváros felkészült halott patriárkájának és miniszterelnökének fogadtatására

Mikorra ezek a sorok megjelennek, a patriárka-miniszterelnök holttestét szállító vonat román földre érkezik. Amióta Cannesből elindult a halottasvonat, az egész ország lakossága nemzetiségre és felekezetre való különbség nélkül mély megilletődéssel várja a nagy halott földi maradványait szállító vonatot, hogy leróhassa utolsó kegyeletét ama férfi emlékére, aki a legnehezebb időkben az ország miniszterelnöke volt.

Két nagy hivatást töltött be Miron Cristea patriárka. Feje volt a román görögkeleti egyháznak, az ország többségét alkotó hívek felekezetének és vezetője volt miniszterelnöki minőségében az ország egész politikai és közéletének. Ez a két nagy hivatás harmónikus párosult a patriárka-miniszterelnökben, aki az egyházi szelidségével, szeretetével, türelmével és jósággal kormányozta az ország hajóját. Azok a fekete zászlók, amelyek az ország valamennyi falujában és városában lengenek, beszédes bizonyítékai a mély gyásznak és részvétnak, amellyel az ország egész népe a nagy halott emlékének áldozik.

Végig a külföldi uton minden ország népe, ahol csak a nagy halottat szállító vonat elhalad, meghajtja fejét Miron Cristea patriárka-miniszterelnök előtt, akinek nevét és művét mesze az ország határain túl is értékelték és becsülték.

A halott egyházi-kormányelnök utolsó útja Bucuresti felé

Bucuresti, március 10. Román területre érkezve, a vonat a bászai és munteniai pályaudvarok nagyobb állomásain áll meg és ezeken a helyeken a helyi hatóságok, a lelkes kar, a strájerok és hívők fogadják a patriárka földi maradványait. Különösen nagyarányu ceremonia lesz a lugosi állomáson, mert dr Miron Cristea hosszu idon keresztül a karánsebesi egyházmegye püspöke volt. A halottas vonat szombaton érkezik a fővárosba. Az északi-pályaudvar egyik váróterméből ideiglenes kápolnát készítenek és a koporsót itt ravatalra helyezik vasárnap délelőttig. A ravatalt lelkesek őrzik. Vasárnap délelőtt alakul meg a halottasmenet, amely a patriárkai palotába indul, ahol a koporsót két napig közszemlére teszik. A menet élén a klérus legmagasabb rangu papjai haladnak és utánuk következnek a fővárosi lelkesek, majd pedig az ország lelkeszeinek küldöttségei, a szerzetesrendek főnöke és a zárdaik főnökei. A lelkesek után halad öfelsége, a király képviselője, majd a koronatanácsosok, a kormány tagjai, a polgári és katonai hatóságok fejei és a Román Akadémia küldöttsége következik. Ami a temetést illeti, ha a patriárka végrendeletének felnyitása után megállapítják, hogy másként nem intézkedett, akkor utolsó kívánsága szerint, mint Románia első patriárkáját, a patriárkátus székesegyházában helyezik örök nyugalomra az általa megjelölt helyen, Dumitru Basarabov szent földi maradványai mellett készítenő kriptában. A patriárkátus mérnökei tegnap már meg is tették az első intézkedéseket a kriptá elkészítésére.

A Timput jelentése szerint a patriárka utódát a nemzeti egyház kongresszusának tagjaiból és a parlament görögkeleti vallásu tagjaiból összeállított bizottság választja meg. Egy másik feltevés szerint a legmagasabb egyházi állás nem töltik be mindaddig, amíg az új törvényhozó testület össze nem áll. Hétfőtől kezdve az ország minden templomában imádkoznak az elhunyt lelkiüdvéért.

A patriárkátusról szóló törvény 4. szakasza értelmében az új patriárkát egy külön erre a célra összehívott választótestület választja, amely a nemzeti egyházi kongresszus és a törvényhozóházak ortodox

tagjaiból tevődik össze. A választás mikéntjét a törvény értelmében külön végrehajtási utasítás szabályozza, ez azonban még nem készült el. Öfelsége II. Károly király szerdán aláírta azt a rendeletet, amellyel március 13-ra egybehívta a Szent Szinódus ülést.

A romániai gyászszertartások sorrendje

Bucuresti, március 10. A minisztertanács a következőkben állapította meg Miron Cristea patriárka-

miniszterelnök és királyi tanácsos nemzeti temetésének programját:

Március 12-én, vasárnap:

A magas klérus istentisztelet tart az északi-pályaudvar királyi szalonjában, melyet erre az alkalomra kápolnává alakítanak át. Az istentisztelet délután 3 órakor kezdődik, résztvesznek a patriárka családjának tagjai, öfelsége képviselője, a miniszterelnök, a kormány tagjai, a Straja Tari parancsnoka, a diplomáciai testület tagjai, a Nemzeti Ujjászületés Frontja legfelső tanácsának tagjai, volt miniszterek, dékánok, egyetemi tanárok, egyházak képviselői, katonai és polgári hatóságok képviselői, Országőrpáncsnokok delegációja, kulturális egyesületek és különböző más egyesületek képviselői és a hadsereg. Az istentisztelet után a koporsót a halottas kocsi helyezi. Ugyanakkor megszólalnak a főváros összes harangjai és szólanak, míg a menet a patriárka katedrálisig érkezik. A halottas menet a pályaudvar előtti térről a Calea Grivitein, Calea Victoriein, a 8 lumie téren át vonul a patriárka templomig. A hadsereg az északi-pályaudvartól a patriárkiáig vezető utvonalon mentén helyezkedik el. Az elvonuló menet előtt zenekarok és kürtösök „Imá”-val, a katonák pedig fedetlen fővel tisztelegnek. A hadsereg mögött helyezkednek el az állami tisztviselők. Az Országőrorok és testületek gyászleplez zászlókkal sorakoznak. A kormány és a Nemzeti Ujjászületés Frontjának tagjai a szertartásokon visel egyenruhát hordják, fehér kesztyűvel, kintintéssel és gyászszalaggal karjukon. A polgári személyek frakkot, fehér

nyakkendőt, fekete kesztyűt, cilindert, kabátot és kintintéssel viselik. A katonák díszruhában, kintintéssel, karjukon gyászszalaggal jelennek meg a temetésen.

Március 13-án, hétfőn:

Az elhunyt patriárka holttestét a közönség március 13-án reggel 8 órától este 7 óráig tekintheti meg.

Március 14-én, kedden:

Kedden megy végbe a patriárka temetése. Dél-élt 11 órakor gyászistentisztelet lesz a patriárka templomában. Az istentisztelet a magas klérus végzi és résztvesznek rajta az elhunyt családjának tagjai, öfelsége képviselője, a miniszterelnök, nagykövetek, királyi tanácsosok és a többi előkelőségek. Az istentisztelet után beszédek következnek, majd a koporsót felemelik és körülviszik a templom körül, végül örök nyugalomra helyezik a kriptában. Ekkor megszólalnak a főváros valamennyi templomának harangjai. A koporsó elhelyezésekor zenés díszszázad tiszteleg.

Március 14-én a közhivatalok szünetet tartanak s az iskolákban nem lesz előadás.

Március 11-én és március 12-én — szombaton és vasárnap — a főváros házára, március 14-én pedig az egész országban kitűzik a gyászszalagot bevont zászlókat.

A rádió közvetíteni fogja a patriárka temetését

Bucuresti, március 10. A román rádióadó állomások közvetíteni fogják Miron Cristea patriárka temetésének ünnepélyes gyászceremoniáját. Coriolan Baran belügyminiszteri államtitkár tegnap Jimboiára utazott, a halottasvonat fogadására teendő előkészületek végett. A miniszterelnök földi maradványait szállító vonat szombaton este 9 órakor érkezik meg Bucurestibe. A halottasvonatot két különvonat fogja kísélni, amely a toplicai keresztény küldöttségeket szállítja. Miron Cristea patriárka temetésén nemcsak szülőhelyéről, Toplicáról képviseltetik magukat a keresztény egyházak, hanem Karánsebesről is, ahol Miron patriárka püspök volt. Galaiból jelentik, hogy a patriárka halálhírére a román hadiflotta, a gyászjelűl, félárbórcra eresztette a nemzeti lobogót. Hasonlóképpen a kereskedelmi flotta is.

Görögország gyászolja Cristea Miront

Athénből jelentik: A görög lapok hosszú cikkekben foglalkoznak Cristea Miron dr patriárka-miniszterelnök halálával és beszámolnak arról, hogy a görög nép milyen nagy mértékben vesz részt Románia gyászában. A Messenger du Athenes rámutat arra, hogy az elhunyt az ortodox egyház egyik legjelentékenyebb személyisége volt és hatalmas irodalmi tevékenységet fejtett ki. Mint egyházi vezető tudta, hogy az országnak szüksége van személyére és amikor a körülmények alakulása folytán ez az eset bekövetkezett, habozás nélkül felajánlotta szolgálatait. Az Istennek és a hazának egyként katonája volt és gondot fordított arra is, hogy a két nemzeti egyház közötti összeköttetés fennmaradjon.

Az isztanbuli patriárka részvétlívira

Bucuresti, március 10. Miron patriárka halála alkalmával Benjamin isztanbuli patriárka meleghangu táviratot intézett öfelsége II. Károly királyhoz és Calinescu miniszterelnökhöz.

Két új hatalmas európai víziút terve van kibontakozóban

Németország Szalonikán keresztül víziutat akar építeni a Duna és a Földközi tenger között. A Visztula és Prut folyók összekapcsolásával csatorna készül a Balti és Fekete tengerek között

Cluj, március 10. Sokat beszélnek Európában legnagyobb víziútjának, a Dunának világpolitikai súlyáról, szerepéről, fontosságáról, anélkül azonban, hogy ezt a súlyt felmérnék. Pedig azok a tervek, amelyek a Duna körül rajzanak, már régen nem tartoznak az elmélet birodalmába, hanem ráleptek a gyakorlati megvalósítás terére. A Duna már régen nem az a méltóság teljes folyamórási, amely lassan hőmpolygati hullámaival az értől az óceánig, hanem egy hatalmas, egész Európát felélelő természetes és mesterséges vízrendszer nagy gyűjtőcsatornája, melynek gazdasági jelentősége vetekedik politikai fontosságával.

A Mittellandkanal

Nemrégiben avatta fel a nemzeti szocialista Németország nagy ünnepek között a Hannover-Magdeburg csatornát, amely egyévszázados terv befejezését jelenti. Ez a terv még a napoloni időkben került először az érdeklődés homlokterébe és hosszú évtizedek munkája fűződik hozzá.

A Mittellandkanal most már teljesedésképpen ment: ez a csatorna összekapcsolja a Rajnát az Elbe, az Oder és Visztula folyókkal. A csatornarendszernek csak a Hannover és Magdeburg közötti szakasza várható mostanig magára, a többi már régebben készen áll. A csatornarendszer most Magdeburgtól tovább megy Potsdamig, majd Berlin közelében bekapcsolódik a Hohenzollern-csatornába és ezen át az Oder folyóba. Innen kelet felé összeköttetésben áll a Warthe-csatornával és ezen át ér el a Visztuláig.

1945-re készül el a tervek szerint a Rajna-Majna-Weser-Duna víziút munkája és ezzel a Harmadik Birodalom összes hajózható folyói egymásba kapcsolódnak és lehetővé teszik a közvetlen összeköttetést a Balti tenger, az Atlanti tenger és a Dunán át a Fekete tenger és Földközi tenger felé.

1938 november 19-én került aláírásra Németország és Csehszlovákia között az a megállapodás, melynek értelmében kiépítik az Elbe-Oder-Morva-Duna csatornát, amely kettészeli egész Csehszlovákiát és Pozsonynál vagy Bécsnél fog a Dunába betorkolni, hogy eképpen még egy közvetlen hajózható utvonalt nyisson meg a Balti tenger és a Fekete tenger között. A munkálatok a terv szerint hat év alatt készülnek el és állandóan huszonöt ezer embert fognak foglalkoztatni.

A Duna-Szaloniki hajóút

Ez is német terv és a német kormányok már többször tették ajánlatot a megépítésére a jugoszláv kormányoknak.

A javaslat lényege a következő: össze kell kapcsolni a Dunát az Égei tengerrel, olyképpen, hogy az egész Balkánon át egy hajózható csatornát építenek meg, amelynek végső állomása Szaloniki lesz. A terv nem is olyan merész, mint első olvasásra látszik, mivel kitűnő folyók vannak, amelyek erre a célra felhasználhatók. Csak kisebb mesterséges csatornát kell építeni, amely ezeket a folyókat egymással összeköti.

Az első pillanatra előtűnik, hogy milyen célok vezetnek Németországot a Duna-Szaloniki hajóút megépítésénél. Ha ez a terv valóra válik, akkor Németországnak közvetlen kapcsolata lesz a Dunán át a Földközi tengerrel anélkül, hogy a Duna román szakaszát és a Fekete tengert igénybe kellene venni. A Fekete tenger egy része ugyanis orosz érdekszférá, amely zavarja a német köröket. Ugyazintén számolni kell a Dardanellákkal és a Boszporusszal is, amelyek bármikor elzárhatók. Ez a két veszély a Balkánon nem fenyeget.

A Balkánon keresztül

A Duna-Szaloniki utvonalt megoldására két tervet készítettek. Az első terv kiindulási pontját a Morava folyó képezte, amely Jugoszlávián keresztül folyva Belgrád közelében ömlik a Dunába. A hajóút céljaira a Morava folyót vették volna igénybe, melyet egy mesterséges csatornával összekötötték volna a Vardar folyóval, amely Sza-

loniki mellett ömlik az Égei tengerbe. Így tehát a hajók lejutnának volna a Dunán Belgrádig, itt átmennének volna a Morava folyó medrébe és ennek a vizén haladtak volna dél felé a csatornáig, amely a hajókat átszállította volna a Vardar folyóba, ez pedig Szaloniki kikötőjébe.

Ezt a tervet később elvetették és újabbal pótolták, amely a következő: A balkáni víziút kiindulási pontja a Timoc folyó, amely ott ömlik a Dunába, ahol Jugoszlávia, Románia és Bulgária határai találkoznak. Ezt a víziutat tehát mind e három állam igénybe vehetné.

A hajók a Timoc torkolatánál indulnak el a Dunáról az Égei tenger felé. A Timoc medrét elhagyva a Nisava folyó hullámain délnyugat felé fordulnak és bekerülnek a Morava partjai közé. Innen a további hajóút tervét már nem tér el az első tervtől: a Morava mentén dél felé, majd a megépítendő csatorna összeköttetésével behajóznak a Vardar vizére, amely Szalonikiig viszi őket.

Ez a terv tehát a görög érdekeknek is igen megfelel, mivel a Vardar görög földön is átfolyik, Szaloniki pedig görög kikötő.

A Morava és Vardar folyókat összekötő csatorna mindössze 60 kilométer hosszú lenne. A Duna-Timoc-Szaloniki utvonalt a teherhajók 113 óra alatt tennék meg,

amíg jelenleg a Timoc torkolatától Szalonikiig, az Aldunán és a Fekete tengeren keresztül 164 órába telik az út.

A balkáni vagy ahogy nevezik: levantei hajóút költségei 400 millió márkát emésztene fel, azonban tizenöt év alatt amortizálnák magukat.

A román-lengyel terv

Gafencu román külügyminiszter legutóbbi varsói látogatása alkalmával a következő nyilatkozatot tette a sajtónak:

— Bizonyosan ismerik a Varsó-Bukarest vasutvonalt Szófiáig való meghosszabbítására vonatkozó tervet egy új Dunahid megépítése révén, mely vasutvonalt tovább haladna a Balkánon át Szalonikiig. Ez a terv még az elmúlt év decemberében részletes megvitatás alá került a Bukarestben tartott konferencián. A tervet teljesen megvalósítjuk.

— Egy másik kivizsgált kérdés — folytatta a miniszter — amely a legnagyobb mértékben érdekli a román és lengyel köröket, a Visztula és a Prut folyók összekapcsolása egy hajózható csatorna révén. Ezáltal az uszályhajók Galatjához juthatnak, összeköttetést teremtve a Balti és a Fekete tengerek között. Megállapodást kötöttünk, hogy ez a kérdés részletes vizsgálat tárgyát képezze egy Varsóban működő lengyel és egy Bukarestben székelő román bizottság által.

A román-bolgár vasúti hid megépítését elsősorban Lengyelország szorgalmazza, amelynek nagy érdeke fűződik ahhoz, hogy a két kolosszus, Oroszország és Németország közé ékelve, szükség esetén menesztethesse magát a német ellenkezés alatt álló balti úttól. Erre pedig a Balkánon keresztül vezető utvonalt az egyedüli megoldás.

Ezt a román-bolgár hidat nem Giurgiu és Ruszcsuk között építik meg, hanem ettől nyugatra, Corabia és Svistov között. A hid-tervet egyébként Baranowski szófiai lengyel nagykövét dolgozta ki. Ebben az ügyben Bukarestben már nemzetközi jellegű megbeszélés is volt január havában, amelyen Románia, Bulgária, Lengyelország, Törökország, Görögország és Jugoszlávia képviselői vettek részt. A hid költségei 20 millió aranyfrankra rúgnak.

A Prut hajózhatóvá tétele

A Visztula-Prut hajóút kérdése a lengyel és román kormányok megállapodásával tulajdonképpen már gyakorlati síkra helyeződött át. A Prut hajózhatóvá tétele rég foglalkoztatja egy a közvéleményt, mint a diplomáciát. Románia, Oroszország és Ausztria-Magyarország erre nézve már 1866 december 3-án megegyezést kötöttek és Galati székhellyel vegyes bizottságot alakítottak. Az 1900-as években sok orosz uszályhajó járta a Prutot és küzdött a gyakori alacsony vízállással, a homokpadokkal és veszélyes kanyarulatokkal, amelyek a jövőben is sok gondot fognak okozni.

A világháború után a Visztula-Prut-Duna víziút megvalósítása főleg a lengyel körök érdeklődését keltette fel. A víziút a terv szerint elhalad Varsó mellett, majd Lemberg és Cernauti érintésével lejt Galati felé. Kerekén hűtőszelvényekkel rövidítene meg a balti államok és Kelet között az utat és erőteljesen ellensúlyozná a német hatáskör alá eső utvonalt.

Az új víziút megvalósítása érdekében egyébként a napokban Isabon értekezletet tartottak, amelyen az érdekelt négy tartományi kormányzóság: Suceava, Prut, Nistru és Dunarea de Jos fejei is résztvettek. dr. r. v.

Svéd Sándor,

a világhírű baritonista egyetlen koncertje

március 13-án, hétfőn este 9 órakor a Davila Színházban

Jegyek 25 lejtől 160 lejig. Elővétel a Cartea Românească főtéri üzletében és vasárnap, március 12-én a színház pénztárában.

A válságos napok Palesztinában

TEL-AVIV, március hó

[Vasárnap jött Lqndomból a Ben Gurion üzenete: „A jisiv veszélyben! Ki akarják szolgáltatni a gyermek-meg asszonyvértől szennyes bandavezéreknek” — sürgönyözött a palesztinai ekzekutívokhoz — kiáltották a londoni delegáció felé és az angol kormányt megüzenték, hogy vége minden kapcsolatnak a jisiv és a hatóságok között, ha megkísérlik megvalósítani a gonosz tervet, megkísérlik kisebbségi sorsra juttatni a palesztinai zsidóságot.

Persze Amerikához, az angol néphez, a kulturerberiséghez is volt szava a gyülekezetnek. Ráműtötték a szenvedésekre, amelyek ránszakadtak és igazságot, emberséget, a szent fogadkozások, a nemzetközi kötelezettségek betartását követelték. A jisivtól pedig fegyelmet, összefogást kívánt a palesztinai zsidóság vezérkara.

Erre az utolsó felhívásra szerencsére nem volt szükség. A jisiv felhívások, figyelmeztetések nélkül is egybeforrott. Hol vannak az idők, amikor tucatokra vetélkedtek a pártok Erec Jiszraelben? Ma jobb- és baloldali tökéletesen egyetért, egyet akar. A jobb- és baloldali lapok homlokán ugyanaz a felírás: Haam vehajisuv meuchadim neged gezérat hacének! És ha a revizionisták országszerte a Jabotinsky megállapításait népszerűsítik falragyazalok, senkiesem tépi le őket, hanem mindenki rájuk bólgat. Közébe, amit Jabotinsky hirdet: „Ha arab államunk akarják átalakítani Erec Jiszrael, minden talpaltatnyi helyet vör fog borítani. Ebben egyetért a chaluka zsidó, aki Mea searim bethamidrásaiban imádkozik, az osztrályharcos baloldali munkással, aki kibucban

dolgozik. Száznegyven ezer zsidó ifju öntestével állja utját ennek a tervnek”.

Lo, lo, af páml lo, — harsogja az egész jisiv London felé és hogy milyen komolyan gondolja, kézzel foghatóan bebizonyította, amikor a félrevezetett arabok — a rádió arab speakere már Alkóban üdül, egy esztendőre büntette a katonai parancsnokság — nekivadult tüntetésekkel próbálták megmutatni, hogy most már ők az urak ezen a földön. A földön, amely ezer esztendőn át romhalmaz, járványfészkek, kulturálatlan terület volt, míg a zsidó munkáskéz meg nem dolgozta. A telavivi városzelen, a hajjai és a jeruzsálemi piactéren egy-kettőre megtorpant az arab iram. A tüntetők rá kellett ébredjenek a valóságra, arra, hogy parancsnokra nem torlódnak el a hatalmi viszonyok s hogy nem egyedül London dönti el, mi történjék itten. Más erők is beleszólnak. A kultúra és a gazdaság erői.

A jisiv nem is vesztette el egy pillanatra sem az optimizmusát. Az élete, a munkás és egyben vidám, mert magabizó élete rendületlenül folyik tovább és mindenki tudja, hogy ez a megingathatatlan kulturális és gazdasági erő döntő erejű tényező a zsidók javára. Hiszen a Peel- és Woodhead-bizottságok egyikeppen nem tudják az arab önállóságot zsidó szubvenciók, zsidó támogatás nélkül elképzelni. Nos, ez az elképzelés még helytálló valahogy, ameddig zsidó állam, vagy legalább is zsidó autonómia volt az alapja. Am egyszerűen lehetetlen, rögvést felborul, mielőtt kisebbbbségi helyzetben akarják megrögzíteni a zsidókat azon a területen, amelyet nemzeti otthonának ígért a kulturmunkások aeropagja. A zsidók csak nem fogják az ellenfeleiket, a rabszolgatartókat felhízlalni?!

A jisiv nem is tekintti a londoni döntést véglegesnek. Részben azért sem, mert ismeri az angolok visszavetési politikai módszerét. Nem az írászattal mellett, légtüres tér-

ben, laboratóriumokban spekulálják ki a politikai rendszerüket, határozzák meg az államvezetési útját. A felvetődő politikai tervek közül nem gondolkoznak, hanem gyakorlati uton válogatják ki a számukra legjobbat, úgy hogy egyre-másra kísérleteznek velük és a tapasztalat szerint legjobban beváltót alkalmazzák aztán. Chaluka? Jó, próbáljuk meg, lássuk hogyan reagálnak rá az érdekelt felek. Nagy az elégedetlenség itt is és tulnan? Akkor hagyjuk. Próbáljunk valamit másat. Hogy tegnap elköteleztük magunkat a chaluka mellett? Sebj. Majd akad kibúvó, hogy a terv ebből vagy amabból a rajtunk kívül eső okból megvalósíthatatlan. Önálló állam? Kérem, ez ellen sincs elvi kifogásunk. Kikötünk azonban jókora terminust a megvalósításáig. Ha azután a gyakorlat azt mutatja, vagy az érdekünk azt kívánja, hogy a terv megvalósíthatatlan, illetve ne valósuljon meg, visszavonhatunk a régi zsidó otthon tervre, vagy akár egy új, egy negyedik rendszerre. Úrügyben most sem lesz hiány.

Az eddigi tapasztalatok tehát azt mutatják, hogy az angolok úgynevezett végleges elhatározásait nem szabad túlságosan komolyan venni. Végeredményében az fog történni, amit az erőviszonyok elődöntenek és az érdekük kíván. A palesztinai erőviszonyok pedig nyilvánvalóan a zsidók javára billentik a mérleget. Ami viszont az angol érdekeket illeti, annyi szent, hogy az arab barátságára nem sokat építhetnek. Baráti fogadkozásokban nincsen az araboknál hiány. De hogy mennyi a komolyság, a megbízhatóság eme fogadkozások mögött, már megmutatta a jemeni eset. Jemen kiküldöttje nagy garral az angol király lábai elé helyezte szívét és kardját. De néhány nap múlva kisült róla, hogy ez a szív és ez a kard... Olaszország zsoldjában áll. A hangos férfi gyorsan odébb is állt Lqndomból. Párizsból táviratozta meg, hogy egyelőre nem jöhet vissza...

Am egyébként sem Angliáé és mindenekelőtt nem Chamberlainé az utolsó szó. Van nekik, akik a Chamberlain és Halifax epizódot épp olyan átmeneti tünetnek tekintik, mint a Passfield lord 1929 évbéli beavatkozását a jisiv organikus fejlődésébe. Amerikának is szava lesz a törekvések ellen, melyek a Balfour-deklarációt hatályon kívül akarják helyezni és a mai Népszövetség sem olyan hekkuba, hogy Anglia minden további nélkül tullethetné magát a véleményén.

Mind ezek az elgondolások, mindenképp azonban önérejek tudata, megnyugtatólag hat a jisivra. Hogy mennyire megnyugtatólag, a falragyazok mutatják. Telistele vannak purimi mulatságoknak hirdetésével. A hajdan nagy „odlajoda-zás” évek óta színelmet persze, de Purim rendületlenül Purim maradt és hangszórós megillatással, megannyi színházi és kabarés előadással, ballal, hacacaréval ünneplik meg ma is. Mert a zsidó népben örök a hit, hogy a Hámánoknak pusztulniok kell, az igazságnak pedig győznie. (t. i.)

A Zsidó

Lengyel

SZETDULTAK A SENI ZSIDÓ TEMÉNYBELI GNIEZND elhatározta, hogy a nemzeti értékű zsidója át. 180 sírból megkezdtek a temerabbinátus panassza

EGY BÉCSI ZSIDÓTES LEFT A SVÁNEMETORSZÁGGA csapattok bécsi bevétóságok lefoglalták bankár értékes palajdonát képező gondnokot helyezték magánuk a be richi banknál lévő tékü letéjére. Amik szautasította a gonrel föltt csakrel fordult a svájci A legfelsőbb svájci hivatalos gondnoperest, hogy 500 sen. Az indokolás

A svájci jog nem illetékességi megsza ha az ellentmond a számára vezető elfv alkalmasza a külf ha azok megfele ezért, a jelen esetbe hivatkozás egy svá telennek tünik. A Svájcban lakó polg sát célozza és ez s jogérzékét. Ilyen f nincsen hely a svá A svájci legfelső alkalmas, hogy til ből jövő nyomás el a bécsi hivatalos Kérdéses, vajjon n bírő akkor, amikor föltt mond vél hogy Németország a Németországban svájciak ellen. Erre zöket választotta:

— Ezt többek nek tekintem és m az ilyen eljárás ell nek megfelelően os Visszautasított m amely az erőszak megoldani.

Kárp

VOLOSIN MINIKOZATA A ZSID

miniszterelnök az a zsidókérdésben: — A zsidókérdés lam problémája és veynyhözs fogja n ban nem lesz küllölcsönt értnt me rilleg vonatkozik a sokra is. Országun ember, nagyon ga akad. Nem lehet s ról, sem antiszem teiten itt-ott el is hangok.

— A kárpátos tatta nyilatkozata képviselve a zsidó lével a zsidó lakó önálló listával me sebbesség lojálisan vazott.

A zsidó világot

A VILÁG ZSIDASA AZ ANGOL A franciaországi tot intézett Cham amelyben tiltako felállítására vonat mint ami ellentét Balfour-deklaráció — mondja a távir gadni a kisebbség

A zsidó

A Zsidó Távíratí Iroda jelenti:

Lengyelország

SZÉTDULTAK A HETSZÁZEVES GNESSENI ZSIDÓ TEMETŐT. A Posen tartománybeli Gneszn (Gnessen) városi tanácsa elhatározta, hogy a 700 éve fennálló, történelmi értékű zsidó temető sétatérre alakítja át. 180 sírból kiemelték a holttesteket és megkezdték a temető feldúlását. A varsói rabbinátus panasszal fordult a kormányhoz.

Svájc

EGY BÉCSI ZSIDÓ BANKÁR PERNYERTES LETT A SVÁJCI BÍRÓSÁGOK ELŐTT NÉMETORSZÁGGAL SZEMBEN. A német csapatok bécsi bevonulása után a német hatóságok lefoglalták dr. T. ismert bécsi zsidó bankár értékes palotáját és birtokát. A tulajdonát képező bankházba pedig hivatalos gondnokokat helyeztek. A gondnok jogot formált magának a bankárnak egyik nagy zürichi banknál lévő 7500 és 20.000 frank értékű letéjére. Amikor a svájci bankház vizsztasította a gondnok kérését azzal, hogy a letét fölött csak dr. T. rendelkezhet, perrel fordult a svájci bíróságokhoz.

A legfelsőbb svájci bíróság visszautasította a hivatalos gondnok kérését és kötelezte a felperest, hogy 500 frank perköltséget fizessen. Az indoklás a következő:

A svájci jog nem ismeri el idegen államok illetékességi megszorítását, különösen akkor, ha az ellentmond a jóérzésnek. A svájci bíróság számára vezető elv marad, hogy csak akkor alkalmazza a külföldi államok jogszokásait, ha azok megfelelnek a svájcinak. Eppen ezért, a jelen esetben a német törvényre való hivatkozás egy svájci bíróság előtt, erkölcstelennek tűnik. A kivánt intézkedés egy Svájcban lakó polgár pénzügyi megkárosítását célozza és ez súlyosan sérti a svájci népgőzérkét. Ilyen fajta intézkedések számára nincsen hely a svájci jogéletben.

A svájci legfelsőbb bíróság felhasználta az alkalmat, hogy tiltakozzék a Németország-ból jövő nyomás ellen. A tárgyalások során a bécsi hivatalos megbízott kijelentette: Kérdéses, vajon nem saját husába vág a bíróság akkor, amikor idegen törvénykezések fölött mond véleményt. Megtörténhetik, hogy Németország retorziókat alkalmazhat a Németországban vagyonokkal rendelkező svájciak ellen. Erre a svájci bíróság a következőket válaszolta:

— Ezt többé-kevésbé rejtett fenyegetésnek tekintem és minden erőmből tiltakozom az ilyen eljárás ellen. Svájc jogállam és ennek megfelelően osztják benne az igazságot. Visszautasítunk minden olyan kísérletet, amely az erőszak jogán akar egy kérdést megoldani.

Kárpátukrajna

VOLOSIN MINISZTERELNÖK NYILATKOZATA A ZSIDÓKÉRDÉSRŐL. Volosin miniszterelnök az alábbi nyilatkozatot tette a zsidókérdésben:

— A zsidókérdés megoldása a közös állam problémája és a közös csehszlovák törvényhozás fogja megoldani. Kárpátukrajna nem lesz külön zsidótörvény. Az angol kölcsont érintő megegyezés is természetesen foglalkozik a kárpátukrajnai emigránsokkal is. Országunk legtöbb zsidója szegény ember, nagyon gazdag zsidó csak elvétve akad. Nem lehet szó nálunk sem rasszizmusról, sem antiszemizmusról, még ha elszigetelten itt-ott el is hangzanak zsidóellenes hangok.

— A kárpátországi országgyűlésen — folytatta nyilatkozatát Volosin — nincsenek képviselve a zsidók, mert a cionisták kivételével a zsidó lakosság nem volt hajlandó önálló listával menni. Egyébként a zsidó kisebbség lojálisan a kormány listájára szavazott.

A zsidó világ és a londoni konferencia

A VILÁG ZSIDÓSÁGÁNAK TILTAKOZÁSA AZ ANGOL JAVASLATOK ELLEN. A franciaországi cionista szervezet táviratot intézett Chamberlain miniszterelnökhez, amelyben tiltakozik az önálló arab állam felállítására vonatkozó angol javaslat ellen, mint ami ellentétben áll a mandátum és a Balfour-deklaráció szellemével. A zsidóság — mondja a távirat — sohasem fogja elfogadni a kisebbségi státust Palesztinában. Az

ausztráliai és újzeilandi cionista szervezet elnöke, dr. Jonah a következő táviratot küldte Malcolm Macdonald gyarmatügyi miniszterhez: „Az ausztráliai cionistákat, a brit birodalom hűséges alattvalóit mélyszélesen nyugtalanítják az angol kormány palesztinai javaslatai. Felhívást intézünk a kormányhoz, hogy tartsa tiszteletben a Balfour-deklarációt és a mandátumban vállalt kötelezettségeit. — A lengyelországi cionista pártok és csoportok egységesen elhatározták, hogy megkereséssel fordulnak a Palesztina-konferencia zsidó delegációjához, amelyet felkérnek, hogy vonuljon vissza a tárgyalásokról, amennyiben az angol kormány önálló arab állam felállítására vonatkozó javaslatai véglegesek. A lengyel zsidóság — mondja az üzenet — kész meghozni minden áldozatot, hogy a zsidó ügyet a Balfour-deklaráció alapjain győzelemre juttassa. — Az Egyesült Államok és Kanada ortodox rabbijainak rendkívüli tanácskozásán elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek Roosevelt elnökhöz, akit felkérnek a zsidó nép palesztinai jogainak megvédésére. — Az amerikai zsinagógák tanácsa, az amerikai zsidó kongregációk szövetsége, az egyesült amerikai zsinagógák táviratilag tiltakoztak az angol miniszterelnökkel a Palesztina-mandátum feladása ellen. — Az amerikai munkásszakszervezetek elnöke, William Green, táviratilag fejezte ki megdöbbenését Chamberlain miniszterelnöknek, az angol kormány

Egyre több ország zárja el kapuit a zsidó kivándorlás előtt

A HIAS beszámolója a kivándorlási front helyzetéről Sziámban, Trinidadban, Nikaraguában és San Domingóban

Sighet—Máramarosziget, március 10. (Az Uj Kelet tud.) A szigeti „Hias” ismét több jelentéseket kapott a párizsi központtól. Ezek a jelentések az utban lévő, vagy utra készülő zsidó emigránsok kivándorlási lehetőségeiről adnak a korra, a zsidóság helyzetére, a hontalanok sorsára és kilátásaira jellemző és szuggesztív képet. Egyre szűkül az államoknak a névsora, amelyek zsidó menekültek befogadásáról egyáltalán hajlandók tárgyalni. Egyre egzotikusabb lesz ez a névsor és egyre szövevényesebbek, nehezebbek az alakítások, amelyekkel egy zsidónak meg kell birkóznia ahhoz, hogy valahol bizonytalanul megkísérelje a megtelepedést.

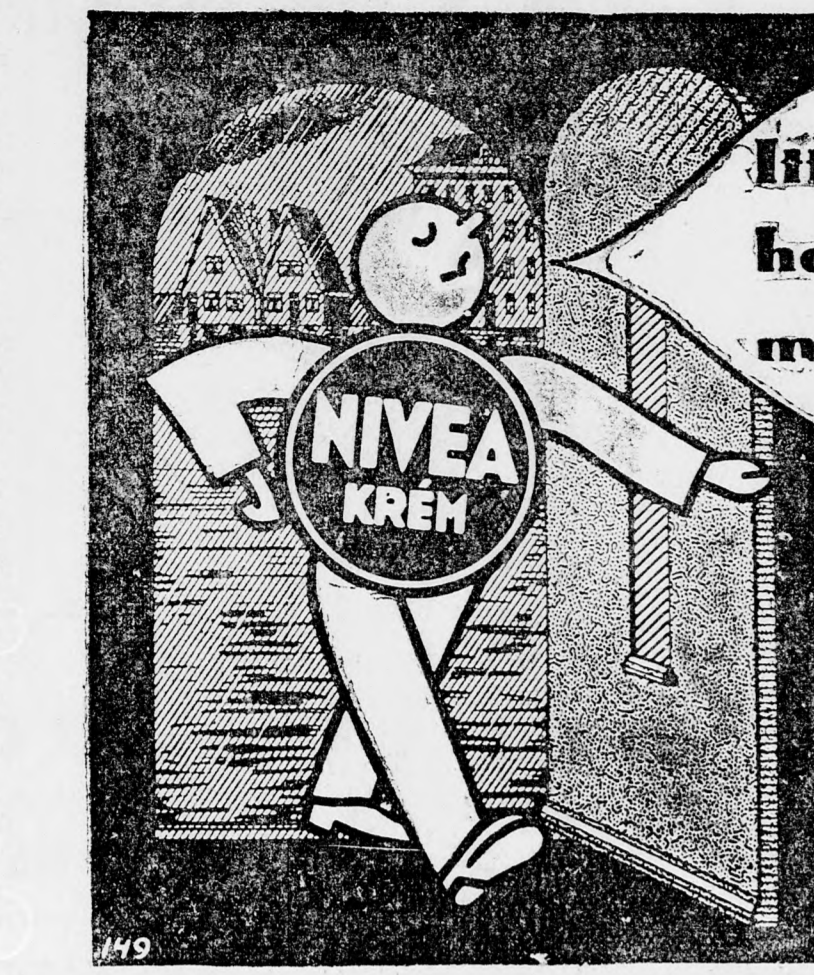
San Domingo sulyos feltételei
A kivándorlási országok középpontjában állott az utóbbi időben San Domingo. Mint emlékeztet a domínikai köztársaság eviani megbízottja közölte, hogy kormányja hajlandó nagyobb számú zsidó menekült befogadásához hozzájárulni. A párizsi Hias központ erről a következőket tudja:

A san-domingói kormány különleges engedély nélkül az egyes konzulátusok nem adhatnak érvényes beutazási vizumot. Az érdekelteknek San Domingo központi bevándorlási igazgatóságához kell fordulniuk, amely kérdőíveket bocsát rendelkezésükre. A kérvényezőnek hiteles iratokkal kell állampolgársági, stb. helyzetét igazolni. A bekért okmányok egyik példánya a san domingói rendőrséghez küldendő el. Ez az eljárási mód azonban igen hosszadalmas. Tanácsosabb a köztársaság valamelyik európai konzulátusához fordulni, amely gondoskodik az iratok azonnali továbbításáról. A párizsi követség például 1500 frankot számít fel a közbenjárásért. A bevándorlási vizum csatládonként 3500 francia frankot tesz ki. A központi kormány kedvező válasza esetén a vizum-illetéken kívül 50 dollár kauciót kell letétbe helyezni. Ezt bizonyos idő után visszatérítik a bevándorlónak.

Ötszáz dollárt kapnak a hontalanok vizumot

A hontalanok csak abban az esetben kapnak vizumot, ha személyenként 500 dollárt fizetnek be a san domingói kormány pénztárába. Ezen összeg lefizetése nem kötelező 16 éven alóli fiúk, 18 éven alóli lányok, valamint az árjak részére.

A Távol-Keletre: Sanghajba, Japánba, Észak-Kínába és Mandzsukuo való kiván-

Itt vagyok én, hogy bőrét megvédjem!

Már most engedje át nekem bőre ápolását. Egyedüli fennivalója az, hogy rendszeren NIVEA-val kenje magát. Csak egyedül a NIVEA tartalmazza a bőrerősítő „Eucerit”-et, amely fiatalítja és simulékonyá teszi a bőrt.

ama szándéka fölött, hogy feladja a Balfour-deklarációt. — Az amerikai jiddis Penklub táviratban követelte Angliától a mandátumban vállalt kötelezettségek teljesítését.

Sziám elviseheletlen az európaiak számára

Az Indiához tartozó Sziám királyságáról jelenti a Hias, hogy a klíma ott tropikális és különösképpen beteg, vagy szoptató nők részére elviseheletlen. A lakosság szegény, főleg rizzsel és hallal táplálkoznak. A benszültött lakosság a legminimálisabb munkabérek mellett dolgozik. A megélhetés nagyon drága.

Az angol nyelvtudás nélkülözhetetlen, de fontos a sziámi nyelv ismerete is. A kereskedelem még kezdetleges stádiumban van, de európai kereskedők kilátásai csaknem a semmivel egyelők. Mémőkök, orvosok sem igen tudnak elhelyezkedni. Az orvosoknak vizsgáznok kell, de ennek sikeres letétele esetén is különböző ürügyekkel megtagadják a működési jogot. A kivitel a benszültöttek monopóliázták. Esetleg a behozatal nyújt valamelyes kereseti lehetőséget a bevándor-

lóknak. A földműveléssel foglalkozók csak nagy tőkével remélhetnek valamelyes eredményt, ha egyébként a klímát el tudják viselni. A Hias lebeszéli az érdeklődőket Sziámról. Ha ilyenek mégis akadnának, azok irjanak Bangkok-ba, dr. F. Jakobsonhoz, M. D. 110. New Road címre. A beutazási díj személyenként husz font.

Trinidadba beszüntették a bevándorlást

Trinidadba teljesen beszüntették a zsidó bevándorlást. Iles Vergas, Amerika fennhatósága alá tartozó sziget, az Egyesült Államok beutazási vizuma szükséges. A kilátás minimális. Nikaraguába sem igen lehet bejutni. A bevándorlónak a partraszálláskor száz dollárral és a külügyminisztérium beutazási engedélyével kell rendelkeznie. Még ebben az esetben sem bizonyos, hogy partraszállhat.

Várják Szigetre a kanadai bizottságot

Állítólag néhány napon belül megérkezik Szigetre a kanadai kormány megbízottja, hogy a bevándorlásra jelentkezetteket megrostálja. Igen sok jelentkező adta le címét és adatait a Hias irodájába. Ezek közül mintegy harmincan felelnek meg a követelményeknek, vagyis családokként ezer dollárral rendelkeznek és gyakorlatilag földművesek. Kanada évenként száz romániai földműves család részére engedélyezett bevándorlási kvótát. Szigeten gondosan ügyelnek arra, hogy valóban földművesek emigráljanak, mert az ezen a címen kivándorló városi elemek kompromittálnák a bevándorlás sorsát. (K—án)

A zsidó nép felelete,
a zsidó öntudat vállalása,
a zsidó jövő záloga:

A sékel!

HIREK

Vasárnap délelőtt 11 órakor a ROYAL slágermozgóban **MATINÉ: Fehér mámor**
Szenzációs sportfilm. Utmutatás a tökéletes szisz elsajátításához.
Előtte: Strájer ünnepség Bucurestiben. Lei 7 és 12 plusz 5 lej taxák.

— Zsidók üdvözlék XII. Pius pápát. A Zsidó Távirati Ügynökségnek adott nyilatkozatában Stephen S. Wise, a zsidó világkongresszus elnöke örömmel üdvözlöi Pacelli kardinális pápává választását. „Vezetése alatt — mondotta Wise — a Vatikán megmarad a fajgyűlölet és igazságtalanság elleni küzdelem egyik világcentruma” — Lengyelország rabbitanácsa üdvözlö táviratot intézett az új pápához. — De Soola Pool a zsinagógák tanácsának és Greenberg az amerikai rabbitanács nevében üdvözlö a katolikus világot Pacelli kardinális megválasztása alkalmából. Ugyancsak üdvözlö távirattal fordult XII. Pius-hoz a kanadai zsidó kongresszus is.

— A Szamostartományi Ujságíró Céh hivatalos közleménye. A Szamostartományi Ujságíró Céh vezetősége az alábbiakat közli: A tartomány körzetébe tartozó hivatásos ujságírók tudomására hozzuk, hogy az Ujságíró Céhbe való beiratkozás határidejét 1939. május elsejéig meghosszabbították. Dr. Bornemisa Sebastian elnök, Végh József alelnök. — A hivatalos közleménnyel kapcsolatosan a Romániai Népkisebbségi Ujságírók Egyesületének vezetősége a következőket közli: Kartársaink tudomására hozzuk, hogy az egyesület kolozsvári csoportjához beérkezett szabályszerű kéréseket az egyesület igazgatóságával még ebben a hónapban felterjesztjük a Céh vezetőségéhez, hogy tagfelvételi ügyekben már a legközelebbi igazgatósági ülésen dönthessenek. Kérjük, hogy felvételi kéréseket mielőbb juttassák el karádi Nagy Lajos szervezeti titkárhoz és egyben sürgősen rendezzék tagdíjhátralékukat is, mert aki három hónapnál több tagdíjhátralékkal van, annak felvételi kérését az egyesület nem ajánlhatja teljesítésre a Céh vezetőségének.

SZERENCSES
Goldschmidt
SORSJEGYEK.

— Ertesítés. A nagyérdemű közönség tudomására hozzuk, hogy a Munkaügyi Minisztérium rendelkezése értelmében, vasárnap, f. év március 12-én a Sorsjegyárultó hivatalok egész nap nyitva tartanak, tekintettel a 19-ik Sorsjáték első osztályának húzására, mely f. év március 15-én lesz. Allami Sorsjáték, Colectura Oficială.

— Disraeli megjelenik a Royal slágermozgó műsorában. Újabb világszenzációt vetít a Rayol slágermozgó. Napokon keresztül színi nem akaró érdeklődés mellett fut a „Suez”. A film a jelenleg is aktuális történelmi események mozgóképe, a szuezi csatorna keletkezését szemlélteti. Hogyan készült el ez a csatorna? Millió ember dolgozik, hogy a fiatal Lesseps elképzelését megvalósítsa. Azonban akik ellene vannak és érdekeik úgy kívánják, megakarják akadályozni. Ekkor jelenik meg Disraeli és segédkezet nyújt a csatorna megépítéséhez. A csatorna építése közben egy száműzött jön. A sivatag átka mindent elsöpör, ami útjába kerül. Ez a jelenet egymagában olyan frappáns, hogy ha hasonlatot keresnénk az „Édes anyaföld” sáska felhőhöz hasonlíthatjuk. A filmen megjelenik még Liszt, III. Napoleon, Victor Hugo. A rendezés pazar, minden, ami szép megtalálható ebben a filmben. Ez a gigantikus filmalkotás mindenkit elragadtat és érthető az a nagy érdeklődés, amit városunk közönsége mutat a film iránt. A főszereplők, Tyrone Power, Loretta Young és Annabella, művészetüknek legjavát nyújtják.

— Olcsó könyvvásár. Lepagenál még tart. Sokféle könyv elfogyott és sokféle új jött bele az akcióba. Siessen, rendeljen, mert ami elfogy, többé ily áron nem lesz kapható. Kérjen jegyzéket Lepagétól, Kolozsvár.

Modern Ortopédia
Orvosi rendelésre is
Kohn István Oradea, Parcul Traian 1. Női és férfi divatcipők.
Gipszlenyomat vétel.

DACIA

— Anyukám, nem akarom, hogy troinettet végy nekem. Végy inkább

ÁLLAMI SORSJÁTÉK SORSJEGYET DACIA ELÁRUSÍTÓ HELYEINÉL
A troinett elromlik, de a SORSJEGY MILLIÓKAT hoz és a nyereségből autót vehetünk.

Térjen még ma be a DACIA elárusító helyeihez, hogy sorsjegyet vásároljon. A 19. sorsjáték I. osztályának a húzása MÁRCIUS 15-én

Cluj-i képviselő: **ECONOMIA P. Unirii 23.**

— Kokaincsempész bandát lepleztek le Bucovinában. Bucurestiből jelentik: Az állambiztonsági hivatal vezérigazgatóságának repülőbrigádja Cernăuțiiban nagyarányú kábítószercsempészt leplezett le, mely elágazott az ország nagyobb városaiba. A csempészbándát Gheorghe Nechita vezette, kinél letartóztatásakor nagymennyiségű kokaint találtak és a kábítószert 500 lejért árulta grammonként. Kihallgatásokor azt vallotta, hogy a kokaint különböző gyógyszerárakból és drogériákból szerezte be egy cernăuți és más városokból orvosok segítségével. Nechita vallomása alapján házkutatást tartottak az általa említett orvosnál, akinek lakásán nagymennyiségű kokaint találtak. Az orvost letartóztatták. Rövidesen több városban orvosok és gyógyszereszek letartóztatása várható.

— A kolozsvári Zsidó Nőegylet vezetősége f. hó 12-én, vasárnap délután 4 órakor purimi ünnemét rendez a Napközi Otthon gyermekei részére. Az uzsonna a Napközi Otthonban lesz (Str. Paris 5), amelyre a tagokat és vendégeket ezúton hívja meg a vezetőség.

את אחי אנכי מבקש
orth. kóser
DWAS cukrászdát,
ujjonnan berendezve megnyitottam Cluj, Cal. Regele Ferdinand 49 alatt. Finom tésztáink a legkönyesebb ízlet is kielégítik. A b. közönség szíves pártfogását kérjük. Fontos minden kóser háztartásban.

— Felsőházi tag lesz a Nobel-díjas Szentgyörgyi Albert dr. Szegebről jelentik: Március 20-án választja meg a szegedi egyetem tanári kara az egyetem felsőházi képviselőjét. A tanárok abban állapodtak meg, hogy a felsőháza egyhangúlag a Nobel-díjas Szentgyörgyi Albert dr-t választják meg.

— Házasság. Dézsi Buba Baia-Mare és Korda Miklós Sátoraljauhely f. hó 12-én, délután 2 órakor tartják esküvőjüket Sátoraljauhelyen, Széchenyi tér 13 szám alatt. (Minden külön értesítés helyett).

— Házasság. Pollák Maiku Viseul de Sus és Feig Izsák Rodnaveche, f. hó 12-én házasságot kötnek Viseul de Sus-on. (Minden külön értesítés helyett.)

— Marosvásárhelyen is megalakult a Noár Hácioni Bogér Chevrájának a napokban történt megalakulása. Az egyesület, amely már megalakulásakor több mint husz tagot számlál, folytatja taggyűjtő akcióját és minden remény megvan arra, hogy a taglétszáma rövidesen meg fog sokszorozódni. Az egyesületet dr. Engelberg Dezső és Halmos László támogatásával ideiglenesen háromtagú bizottság vezeti. Folyó hó 15-én, szerdán este 9 órai kezdettel a ZsNSZ helyiségében, Str. Sft. Gheorghe 2. I. emelet már megrendezt első nyilvános diánsztjét, amikor Hamlet Jenő, aki a napokban tért vissza az Erecből, fog tapasztalatairól beszámolót tartani. Az előadás iránt máris érdeklődés mutatkozik.

— Színműelőadás a Katolikus Gimnázium dísztermében. Szombaton és vasárnap este 9 órakor kerül színre a katolikus gimnázium dísztermében Mihail Bonciu „Két asszony” című háromfelvonásos színműve, amelyet a szerző olyan szomorujátéknak nevez, amelyen a néző halálra kacaghatja magát. A főszerepeket Smaranda és Mihail Bonciu, a csernóci nemzeti színház volt művészei alakítják.

— Eljégyszés. Reisz Eszti és Berkovits Pista Huedin, f. hó 5-én tartották eljegyzésüket. (Minden külön értesítés helyett).

— Goldstein Nusikát Targu-Mures eljegyezte Weisz Ödön, Jibou.

— Glück Rózsika, Ludus és Róth Mihály, Carei jegyesek.

— Róth Erzs, Oradea és Grün Zoltán, Cluj jegyesek.

— Drummer Minda és Meiszler Salamon, Sighet jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

— Szabovits Hancika, Petrosani és Söld Ludovic, Sighet jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Schacht dr. hosszú külföldi utra indul
Berlin, március 10. Dr. Schacht, a Birodalmi Bank volt elnöke, ma, szombaton pihenés céljából, hosszú külföldi utra indul Olaszországba, Egyiptomba, az angol Indiákra és a holland Indiákra. Hivatalos körök egyenesen cáfolják azt a hírt, hogy ez uttal kapcsolatban dr. Schacht valamilyen megbízatást kapott volna a német kormánytól.

EGYESÜLETI ÉLET
— Wizo-est a „Concordia” klubban. A március 8-ára behirdetett, de elmaradt Wizo-est szerdán, f. hó 15-én este 9 órai kezdettel lesz megtartva. Mivel meghívókat nem bocsájtottak ki, ezúton hívja meg a kolozsvári zsidó társadalmat erre a nagysikerűnek ígérkező estére a rendezőség.

— Még két román hajót állítanak be a palesztinai forgalomra. Bucurestiből jelentik: A Transilvania hajó tegnap este majdnem 400 utassal a fedélzetén utnak indult Haifába. Tekintettel a megnövekedett utasforgalomra, a Román Tengerhajózási Társaság ismét forgalomba állította a Dacia és Romania gőzösöket. A román hajókra már hónapokkal előre lefoglalták a jegyeket. A legtöbb jegyigénylés Csehszlovákiából érkezik.

Dr. Fischer József nyilatkozata

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!
Legyen szabad felkérem, hogy b. lapjában alábbi soraimnak helyet adni sziveskedjék:

A „Magazin” cím alatt Kolozsvárt megjelenő riportlap e heti számában a „Szinházi Magazin” romániai terjesztésével kapcsolatosan cikket közöl, mely személyemre vonatkozólag különböző állításokat tartalmaz. Kötelességemnek tartom megállapítani, hogy ezek az állítások teljesen légből kapottak, egytől-egyig valótlanok. Én sem a „Szinházi Magazin”, sem más lap terjesztésében semmilyen formában részt nem veszek. Eppigy szemszedetett valótlan, hogy én a „Szinházi Magazin”-nál, vagy bárhol másutt kauciót tettem volna le.
Mínthogy a cikkíró ezt a nekem tulajdonított tevékenységet hangzatos címek alatt és még hangzatosabb falragaszokon — a közvélemény tudatos félrevezetésével — úgy állítja be, mintha és zsidó vezető létemre antiszemita lap terjesztésével foglalkoznék, a rágalmozót bíróság elé fogom állítani. Kolozsvárt, 1939. március 10-én.

Teljes tisztelettel:
Dr. Fischer József
ügyvéd.

Táncol az egész világ
Táncos és énekes revü-bemutató a Magyar Színházban

A kolozsvári magyar színtársulat színpadán tegnap este érdekes táncos-revüt mutatnak be R. Vajda Teréz, az Opera volt primaballerinájának növendékei. A bemutatott táncprodukciók a táncművésznő pedagógiai képességeinek bizonyítékai voltak. Különösen kitűnt tehetségével a csöpp Komáromy Kató, aki a koreográfia minden műfajában elismerésreméltó produkciókat mutatott be a közönségnek. Hasonló, bár nem azzal a képességekkel rendelkezőnek bizonyult Komáromy Atilla, aki vele együtt lejtett el egy szemet gyönyörködtető táncot. Kellemes és tehetséges jelenség Pleth Lenke, aki szintén korát meghazudtoló készséggel táncol. Felléptek még és sikeresen állottak meg helyüket: Nagy Pál, Koltó Ionka, Rosenber Erika, Beregszászi Magda, Curia Sonja, Deutsch Ági, Hoffmann Marika, Benami Rózsika, Adler Éva, Geller Ibi, Huniade Olimpia, Fülöp Éva, Ürmösy Judith, Bereczky Magda, Nagy Éva, Tellmann Magda, Fogarassy Ica, Russu Ilarie, Pop M. és Róter Lajos.

Külön és kimagasló eseménye volt az estélynek a „Rügyfakadás-Bimbóhullás” című melódráma előadása, melynek szövegét Rotenberg Mihály, dési költő írta s aki ezzel a művével gazdag képzeletéről, finom hozzáértéséről, meleg szívérel és költői készségéről tett bizonyosságot. A melódráma kellemes és stílusos zenéjét Imbery János írta. A melódráma főszerepét Komáromy Kató keccsen, a táncelőjáték szerepeit maradéktalanul érzékeltetve játszotta. A különböző táncszámok zeneszámaait Imbery János, Matócsy Zoltán és Goldner Ernő írták s ennek megfelelően felváltva dirigálták a zenekart. Az előadást, mely meglepően zökkenőmentes, minőségileg lebilincselő és színesen érdekes volt, Moldován Tibor, fiatal ujságírókollégánk rendezte. Mátray Béla az egyes számokat talpraesetten, szellemesen konferálta be. A revünek komoly sikere volt, a közönség melegen ünnepelte a szereplőket és főleg R. Vajda Terézt, aki a betanítással nagy munkát végzett és feltűnő színpadi érzékről tett bizonyosságot.

SZERENCSES
Goldschmidt
SORSJEGYEK.

— Kibővítik a naszodi állomást. Naszodról jelentik: Dr. Chitul Traian naszodi polgármester közbenjárta Ghelmegeanu közlekedésiügyi miniszternél, hogy a naszodi állomást bővítsék ki. Az elmult esztendőben ugyanis megkezdtek egy vasutvonal építését, amely Salvan és Visón keresztül bászéköté Erdélyt Maramarossal. Az eredeti terv szerint, a nagy rendező állomás, amely ennek a vonalnak csomópontja, a Naszodtól három kilométernyire fekvő Salvan közönség határában nyert volna elhelyezést. A naszodiak akkor is kérték, hogy helyezzék át ezt az állomást Naszodra, amely egy fejlődőfélben lévő város, de akkor a naszodiak kérését elutasították. Most az újabb közbenjárás sikerre vezetett és a naszodiak ígéretet kaptak, hogy állomásukat kibővítik és az lesz a kiinduló pontja az Erdélyt Maramarossal összekötő vasutvonalnak.

Halifax sz

„Ha des orsz jobl

London, március 10. csütörtökön vita Franciaországgal a titkájáról. A hozzá Halifax külügyminiszter az angol tengerészdomása van arról jöhód bloká alá és a kikötőket, de lia Franco kormány az esetben, ha a a spanyol terület támadás érne yala angol kormány se közne ez ellen a ellen, mint a muldéseket is fogana many — jelentett az engedékenységhatáráig angol bombázások és t san, de további el landó.

Bejelentette Ha ha a Műföldi cs területéről rövid sa, egy a span dignél is jo Anglia a maga ré Franconál, hogy t en a köztársaság sek rendkívül na nos tárgyalásokra alkalmas, de meg ben függ a béke kormány a maga

Chambe érté

Anglia repül

Október

A párizsi Le hogy jöletrésült tésre adták, mis erőfeszítéseket k rópai kibontakoz vége előtt. Cha nálni a jelenlegi hatalmaknak ér sára, amelyen a sának kérdését adó körök szerin két rövidesen me lehetővé fogja t kéltetési erőfesz

— Kibővítik a naszodi állomást. Naszodról jelentik: Dr. Chitul Traian naszodi polgármester közbenjárta Ghelmegeanu közlekedésiügyi miniszternél, hogy a naszodi állomást bővítsék ki. Az elmult esztendőben ugyanis megkezdtek egy vasutvonal építését, amely Salvan és Visón keresztül bászéköté Erdélyt Maramarossal. Az eredeti terv szerint, a nagy rendező állomás, amely ennek a vonalnak csomópontja, a Naszodtól három kilométernyire fekvő Salvan közönség határában nyert volna elhelyezést. A naszodiak akkor is kérték, hogy helyezzék át ezt az állomást Naszodra, amely egy fejlődőfélben lévő város, de akkor a naszodiak kérését elutasították. Most az újabb közbenjárás sikerre vezetett és a naszodiak ígéretet kaptak, hogy állomásukat kibővítik és az lesz a kiinduló pontja az Erdélyt Maramarossal összekötő vasutvonalnak.

Sir Kingsley vitát, amelynek London, márc 10. Gyarmati keresk titkára tegnap tyeen bejelentette segítséget mega

ei

b. lapja- szivesked-

árt meg- „Szinházi kapcsolata- re vonat- lmaz. Kö- ni, hogy kapottak, „Szinházi ében sem- k. Eppigy a „Szin- ástut kau-

m tulajdo- mek alatt okon — a kel — egy tö létemre alakozni, állítani.

sztelettel: cher József gyvéd.

világ

utató

lat szinpa- vüt mutat- volt prima- bemutatott pedagógiai Különös- köpp Komá- minden mű- ciókat mű- ó, bár nem önek bizo- együtt lej- tő táncot. Pleth Lenke. készséggel sen állották Honka, Ro- gda, Curiae Marika, Be- lbi, Huniade Judith. Be- ann Magda. M. és Rot-

volt az es- nullás" című zövegét Rot- s aki ezzel finom hoz- áltói készsér- írma kelle- ános írta. A y Kató ke- it maradék- A különböz- János, Ma- ták s ennek a zenekart. kenőmentes, sen érdekes újságírókollé- egyes számo- nferálta be. a közönség és főleg R. l nagy mun- érzékről tett

dt EGYEK.

ást. Naszód- naszódí pol- anu közleke- naszódí álló- esztendőben tvonat építé- resztül össze- z eredeti ter- lomás, amely a Naszódíól alvan község ést. A naszó- yezzzék át ezt egy fejlődőfél- ódiak kérését zbenjárás si- ígérletet kap- k és az lesz Máramarosál

Halifax szenzációs kijelentése:

„Ha az idegen csapatokat rövidesen ki nem vonják Spanyolországból, úgy a helyzet még jobban el fog mérgesedni“

Szigoru titoktartás mellett zajlott le a spanyol nemzeti kormány minisztertanácsa

London, március 10. A lordok házában csütörtökön vita fejlődött ki Angliának Franciaországgal szemben folytatott politikájáról. A hozzáintézett interpellációkra Halifax külügyminiszter kijelentette, hogy az angol tengerészeti miniszteriumnak tudomása van arról, hogy a Franco-féle hajóhad blokádnál helyezte a tengerpartot és a kikötőket, de egyidejűleg közölte Anglia Franco kormányával azt is, hogy abban az esetben, ha a nemzeti hajóhad részéről a spanyol területhez nem tartozó vizeken támadás érne valamely angol hajót, úgy az angol kormány sokkal erősebben tiltakoznék ez ellen az indokolatlan támadás ellen, mint a múltban és megtorló intézkedéseket is foganatosítana. „Az angol kormány — jelentette ki Halifax — elment az engedékenység és a türelem legszűlső határáig angol kereskedelmi hajókat ért bombázások és támadásokkal kapcsolatban, de további engedékenységre nem hajlandó.“

Bejelentette Halifax, hogy ha a külföldi csapatokat Spanyolország területéről rövidesen nem vonják vissza, úgy a spanyol kérdés még az ediginél is jobban elmérgesedni fog. Anglia a maga részéről nem járhat közbe Franco-nál, hogy tőle engedményeket kérjen a köztársaságiak javára. Ezek a kérdések rendkívül nagy jelentőségűek, nyilvános tárgyalásokra a jelenlegi időpont nem alkalmas, de megoldásuktól nagymértékben függ a béke megmentése. Az angol kormány a maga részéről minden közben-

járásra és közvetítésre most is készségesen hajlandó, hogy véget vessen a polgárháborúnak és emberséges megállapodást hozzon létre Franco és a köztársaságiak között.

Tuniszban maradnak a köztársasági flotta matrózai

Tuniszból jelentik, hogy Labone francia helytartó csütörtökön este kijelentette a sajtó képviselőinek, miszerint Bizerte kikötőjébe érkezett a spanyol köztársasági flotta. A hajókat semlegesítették. A hajók fedélzetén levő spanyol tengerészek szabadon visszatérhetnek Spanyolországba, vagy Tuniszban maradhatnak. Egyelőre kötelesek magukat alávetni a francia hatóságok által hozott általános intézkedéseknek.

Franco minisztertanácsot hívott egybe

Burgosból jelentik: Franco tábornok csütörtök estére minisztertanácsot hívott össze, amely megszakítás nélkül négy órán át tárgyalt. A megvitatott kérdések és a hozott határozatok körül teljes a titoktartás.

A román kormány küldöttsége Burgosban

Burgosból jelentik, hogy a román kormány küldöttsége odaérkezett, hogy a felszabadított Spanyolországgal való gazdasági együttműködés lehetőségeit tanulmányozza. Míg hivatalos körökkel érintkezésbe lépett, a román küldöttség Bilbaoba megy, ahol a kereskedelmi miniszteriumban fog tárgyalni.

Chamberlain még ebben az évben értekezletre akarja összehívni a nagyhatalmakat

Anglia repülőgép-parkja a nyáron paritásban lesz Németország repülőgép-parkjával

Október végén választások lesznek Angliában

A párizsi Le Matin jelenti Londonból, hogy jól értesült körök csütörtökön este értesre adták, miszerint Chamberlain nagy erőfeszítéseket kíván tenni az általános európai kibontakozás érdekében még ez év vége előtt. Chamberlain fel akarja használni a jelenlegi egyhüll helyzetet a nagyhatalmaknak értekezletre való összehívására, amelyen a fegyverkezések korlátozásának kérdését tanulmányozzák. Mértékadó körök szerint egyébként a spanyol békét rövidesen megkötik és a viszály vége lehetővé fogja tenni Anglia számára békéltetési erőfeszítéseinek folytatását.

Egyidejű londoni jelentés szerint angol parlamenti körökben kijelentették, hogy a brit kormány október végére új választásokat ír ki.

London, március 10. (Rador.) Az alsóház ma éjjel folytatta a légügyi költségvetés vitáját. Grant konzervatív képviselő kijelentette, hogy Németországnak most nagy nehézségei vannak a nyersanyag beszerzés körül és nincs elég munkása a repülőgép-építéshez. A nyár vége előtt Anglia és Németország a repülőgép terén paritásos alapon fognak állani és azután Nagy-Britannia oldalára fog billenni a mérleg.

Sir Kingsley Wood miniszter zárta le a vitát, amelynek folytatását elnapolták.

London, március 10. (Rador.) Hudson, a gyarmati kereskedelmi hivatal parlamenti titkára tegnap este előadást tartott, amelyen bejelentette, hogy a kormány minden segítséget megad az angol iparnak kül-

földdel való ügyleteiben. Jelezte, hogy közeli külföldi útja az első lépés lesz ezen az uton. Hudson igen derülátó: szerinte ez év végén Anglia még jobb helyzetben lesz, mint eddig. Németországi tárgyalásaim, — fejezte be — ki fogják egészíteni a két ország iparosai közt jelenleg folyamatban levő nagyon fontos tárgyalásokat.

Londonból jelentik, hogy angol politikai körök megítélése szerint a jelenlegi nemzetközi légkör egyáltalában nem alkalmas arra, hogy újabb leszerelési konferenciát hívjanak egybe, mert ennek az újabb értekezletnek gyakorlati eredménye legalább is nagyon kétséges. Mindaddig, amíg Franciaország és Olaszország között a területi kérdésekben fennálló ellentéteket nem oldják meg, az újabb leszerelési konferencia terve teljesen kilátástalan és Anglia a maga részéről éppen ezért nem is kezdeményez és nem is sürgeti annak összehívását.

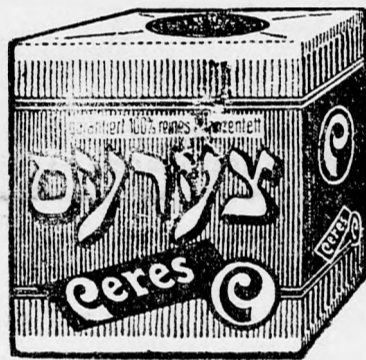
Könyv-árleszállítás

A következő 5 drb. könyv 3000 lej helyett 120 lej beklüdeése ellenében kapható amíg a készlet tart. Héber-magyar-német szótár 5000 szó, Erdély zsidói Szabó Inrétől. Zsidó szertartási rituális szabályok Schulchan Aruch kivonat, Zsidó Szentély könyve nők részére, Haggadah magyar fordítással. Megrendelhető: ROZENWEIG ANTAL könyvkereskedésben Cluj, Piața Mihai Viteazul 38. sz.

די פערדיילינגע טראדיציע

דער יום טוב פסח: שטאלן פיהלט זיך יעדער זיך אין די טעג. נ"י און שטארק ערפונדען מיט דער גרויסקייט פון ציאת מצרים. שטאלן אז אויך די הויפער מיט אדרע שפיוען צום סדר. ווייל זיי זענען צופערישע מיט צערעס און דארום נשר אוןד שמאקראפט. מיט פריד שטעלט זייע די שפיוען צום טיש. ווייל זיי ווייסט, דאס דיא זענען פערשישטע ווארדען מיט צערעס וועלכעס איזט ועדר נאדרהאפט'ג לייכט צום פערדייען אוןד שטרענג נשר לחג הפסח.

צערעס

איז א 100% טיפן ריינעס פפלאנצן פערעסט.

Szigoru rendszabályokat léptetnek életbe az Egyesült Allamokban a fasiszta és kommunista szervezetek ellen

A Newyork Times írja: „A mérleg serpenyője a demokráciák javára billen“

Washington, március 10. A „nem amerikai jellegű tevékenységek“ felülvizsgálásával megbízott bizottság elnöke bejelentette, hogy három törvénytervezetet fog a képviselőház elé terjeszteni, amelyek javasolják mindazon szervezetek működésének megakadályozását, amelyeknek doktrínáját az Egyesült Államok kormányával szemben ellenségesnek minősítik. Az első törvénytervezet arra kötelezné a fasiszta és kommunista szervezeteket, hogy hat hónaponként jelentkezzenek a belügyminiszteriumnál, ahol felvilágosítást kell adniok szervezetük tagjairól és a kifejtett működésükről. A második törvénytervezet megtiltja a fasisztáknak és kommunistáknak, hogy állami hivatalt tölthessenek be. A harmadik törvénytervezet az idegen fasiszták és kommunisták deportálását helyezi kilátásba.

Newyork, március 10. A Newyork Times arról ír, hogy Hore Belisha angol hadügyminiszter ismeretes kijelentése, amely szerint Anglia háboru esetén 19 hadosztályt küld Franciaországba. München óta a legjelentősebb hírek számít.

A lap kiemeli, hogy ez a kijelentés nem egyedüli szimptomája annak, hogy a mérleg serpenyője a demokráciák javára billen.

A demokráciák érdekében történt események között a lap felsorolja az angol fegyverkezés előrehaladását, Franciaország morális és gazdasági ujjíteremtését, valamint

az amerikai közvéleménynek a semlegesítő törvény módosítása érdekében kifejtett mozgalmát.

Párizs, március 10. A Newyork Herald Tribune párizsi kiadása arról számol be, hogy az amerikai tengerészet egy 45 ezer tonnás cirkáló építését kezdte el, amelynek a „Newyork“ nevet szánták. Erre a célra százmillió dollár rendkívüli hitel megszavazását fogják kérni közelebből a képviselőháztól.

Kellermann: A kék szalag. A világhírű író új nagyregénye, 356 lap, 178 lei, kötve. Chardonne: A boldogság éneke, Athenaeum regénytár, kötve 119 lei. Kiss Lajos: A szegény ember élete (Alföldi parasztlelet) 283 lap, nagy alak, fűzve 165 lei. Lepagenál. Kolozsvár. Postán utánvétellel. Kérjen teljes jegyzéket.

של פסח
Husvétli
fűszeráru
burgonyaliszt, csokoládé, stb. leg-
olcsóbb napi árban kapható
Léb fivérek
CLUJ. Telefon: 3201.

SPORT

Vasárnap ismét érdekes forduló lesz a Nemzeti Bajnokságban

A Nemzeti Bajnokság B) küzdelme is vasárnap indul

Cluj, március 10. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság tavaszi szezonja vasárnap a harmadik forduléhoz érkezik. A forduló programján igen érdekes mérkőzésnek ígérkezik az aradi Gloria-Venus találkozó. A Gloria együttese odahaza az utóbbi mérkőzéseken igen veszedelmes ellenfélnek bizonyult, sőt legutóbb legyőzte a Ripensiat. Kérdés, hogy a bajnokság felé látszólag biztosan haladó Venus hogyan fogja helyét a Gloria ellen megállani.

A fenti mérkőzésen kívül azonban jórészt minden programon szereplő találkozó érdekesnek ígérkezik. A Juventus-Victoria és Sportul Studentesc-Carpati FC mérkőzések emelkednek még ki a vasárnapi programból, amely a következő:

Bucurestiben: Juventus-Victoria és Sp. Studentesc-FC Carpati.
Ploestin: Tricolor-FC Rapid.
Aradon: Gloria-Venus.
Resicán: UDR-Kinisi.
Temesvárt: Ripensia-AMTE.
Egyébként vasárnap kezdetét veszi a Nemzeti Bajnokság B) küzdelme is. A nyugati csoport első fordulójának programja a következő:

Északi alosztály:

Nagyszebenben: HTV-Universitatea.
Nagybányán: Tricolor-Crisana.
Nagyváradon: Törökvs-Victoria.
Marosvásárhelyen: Mures-Olimpia.

Déli alosztály:

Piskin: CFR-Craiovan.
Lupényban: Minerul-Jiul.
Nagyváradon: NAC-Soimii.
Lugoson: Vulturii-TMAC.

Mi újság a sportvilágban?

A Francia Kupa döntőmérkőzését, amelyet eredetileg május 7-re terveztek, a szövetség április 30-ra hozta előre. Az időpont-változtatásnak egészen különös oka van. A kupadöntő ugyanis ütközött a francia — elnökválasztással. A szövetség rendkívül hálás Lebrun jelenlegi elnöknek, aki személyes megjelenésével szokta emelni a kupadöntő fényét. Ebben az évben — ha a döntő május 7-én lenne — nem jelenhetne meg hivatalos minőségben a döntő, mert ugyanezen a napon lép hivatalába az új elnök. A szövetség máris biztos ígéretet kapott Lebrun elnöktől, hogy a kupadöntőn meg fog jelenni, bár akkor már az új elnök személye közismert. Az egyre népszerűsödő Francia Kupa átálása lesz eszerint Lebrun elnök utolsó nyilvános ténykedése.

Igy hálálja meg a francia labdarugócsapat egyik legnagyobb jötevőjének érdemeit...

Faruk király fogja kiosztani a kairói asztalitenisz világbajnokság díját.

Svájcban nagy népszerűségnek örvend az „Er und Sie“ lesiklóverseny. Férfi és nő együtt robot végig a pályán. Az idén Rüdigg Annay és Hardmeier Willy győzött a versenyben. A házaspárok számára kiírt külön díjat a Horst-Hiestand pár nyerte.

A Szamostartományi Atlétikai Liga március 26-án mezeli futóversenyt rendez, amelynek második kategóriájában igazolatlan sportolók is indulhatnak. Nevezni a következő címen lehet: Ion Arnautu, Uzinele Electrica Cluj.

Az angol Barnsley harmadosztályú csapat. Sportszellem tekintetében azonban nincs első, második és harmadik osztály. A szellem csaknem mindenütt elsőosztályú.

A Barnsley igazgatója meg akart szerezni egy kitűnő jobbösszekötőt. Össze akart azonban előbb gyűjteni egy sereg szakvéleményt a kiszemelt játékos képességeiről. Megkérdezte saját jobbösszekötőjét, Mr. Langot is. Lang, a jobbösszekötő így felelt:

— Ha ön leszerződött Baxtert (ez volt a kiszemelt játékos neve), én ki fogok esni a csapatból. Láthatja, hogy milyen kitűnő játékos.

A Barnsley igazgatója leszerződtette Baxtert. Mr. Langnak igaza volt. Kiesett a csapatból...

Uj CFR tarifa készül. Bucuresti hírek szerint Ghelmegeanu miniszter fontos reformokat készít elő a CFR-nél. Legutóbb bizottság ült össze, amely elkészítette az új vasúti tarifák tervezetét. A vasúti tarifák felülvizsgálásával egyidőben a CFR-nél rendkívül fontos újításokat is vezetnek be.

— Kellems külföldi utat tenni...
— Igen, de sokkal helyesebb, ha előbb

SORSJEGYET

vásárolsz az
Állami Sorsjátékra az

AURORA
elárusító helyeinél
amelyek eddig is a
milliomosok egész sorát
teremtették.

Menjen még ma az **Aurora**
elárusító helyeihez és vásároljon sorsjegyet a
MÁRCIUS 15.-iki
húzásra.

19. sorsjáték, I. osztály

AURORA

SORSJEGYÁRUDA ELÁRUSÍTÓ HELYEI

HELYI CIM

Kereskedelmi Hitelbank R. T.
Cluj, Piata Unirii 20.

A Legfőbb Banktanács újabb határozatai

Bucuresti, március 10. A Legfőbb Banktanács tegnapi ülését tartott, amelyen az alább felsorolt határozatokat hozta az egyes erdélyi és bánati pénztárszervezetekkel kapcsolatban:

A brassói *Aruforgalmi Bank Rt.* engedélyt kapott, hogy cégét *Banca de Comert S. A.*-ra változtassa.

Az orczyfalvai *Prima Banca Rom.-Svab. S. A.* engedélyt kapott alapszabályai módosítására.

A kolozsvári *Banca Invatatorilor S. A.* engedélyt kapott alapszabályai módosítására.

A gyertyámosi *Reuniunea de Economii si Avans S. A.* felszámolás alatt részvénytőkéjét 900.000 lejben állapították meg és engedélyzték az alapszabálymódosítást.

A *Homoródi Takarékpénztár Rt.* engedélyt kapott, hogy részvénytőkéjét 1 millió lejben állapítsa meg.

A mócsi „*Câmpiana*“ *Institut de Credit si Economii S. A.* alapszabálymódosítását változtatásokkal engedélyzték.

A Legfőbb Banktanács visszautasította több felszámolás alatt álló bank ama kérését, hogy a felszámolás lefolytatására a Legfőbb Banktanács delegáljon megbízottat. Ezek a felszámolás alatt álló bankok a következők:

Közhasznu Takarékpénztár Rt., Kolozsvár.

Banca Comerciului si Industrială S. A. Bánffyhyunad.

Cassa de Pstrare S. A., Nitchidorf.

Banca Poporală S. A. Németszentpéter.

A felszámolás alatt álló *Orsova Első Takarékpénztár* vezetőjéül a Legfőbb Banktanács Constantinescu Alexandrut nevezte ki és javadalmazásáról a bevételek két százalékát állapította meg.

A bucaresti *Banca Româneasca* engedélyt kapott alapszabályai módosítására.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

A március 15.-iki Éghy Ghyssa táncestély műsora

Vázlatos ismertetését adjuk annak a pompás műsornak, melyet 15-én, szardán este látunk a Davila színházban. „Vágy“ lírikus elmélyedő táncművelés galamb-szürke tónusban tartott kosztümében. Hozzá a speciális zenét Kleiner Arthur híres bécsi karmester írta — a tánc után — a „valcer“ képviseli a régi stílizált bécsi bájat, lengő tavaszi ritmusával, mit egy sárga alapszíni sokfodru krinolin kosztüm egészít ki. „Illuzió és Valóság“ filozófikus mélységű tánc. Az ezüst-arany csillogásu magasra törő illuzió-álmot megtépázza a rideg valóság. Csodálatosan jut ez a táncban kifejezésre kosztümváltozással, melységbe zuhanással. A hozzá komponált zene ugyancsak Kleinertől való. Kimagasló élmény lesz a híres francia költő Villon balladája „La belle Héaulmiere“. Meggrázó vénasszonymaszkban áll elének Éghy Ghyssa, mert eljárt az idő a szépség felett és az öregasszony korhadat seprányélen kéreget a járdaszélen. Siratja régi szépségét, testé-

nek elfonnyadt báját, nosztalgiaival visszaemlékezve a régi időkre. A „mai amazon“ban a férfias nőt gunyolja, finom szatírával, aki gázálarcosan akar tábori viseletben harcosaink segítségére lenni, de a szírenák bugásától fejvesztette menekül. Drámai erő bravuros technika lüktet a „Háboru Génuszában“ mely kéjes örömet leli a pusztulásban. Komor művészet a „Mater Dolorosa“ azzal a fenséges táncműveléssel és stílusos fájdalmas anya kosztümmel, mely Éghy Ghyssának egyéni varázsát adja. Az utolsó szám az „Igazság és Hazugság“ olyan frappáns meglepetést rejteget, mit még színpadon és táncban nem láttunk. Éppen ezért maradjon meglepetés a közönség számára. — A bécsi karmester Amerikába szolítása akadályozta meg a Villonhoz való zene megkomponálását. Ezt azután Cornea Alma temesvári zenepedagógia írta mesterien. A zongoránál Freund Leo ül, ki önálló szóló-számokkal is szerepel. A jegyeket a színházi pénztár árúsítja.

A levegőt nyelő emberek...

Borzalmas kellemetlenséget idéz elő majdnem minden tizedik embernél egy ideges eredetű, u. n. (aerophagia) tulsok levegőt nyelő embertípus. Ezen kellemetlenség abból áll, hogy a gyomor és bél megtelepedésével és borzasztó felfuvódást és feszültséget idéz elő a gyomor- és bélrendszerben, sőt a rekeszizmokat is annyira feltölti, hogy nehéz légzés áll elő és a szívre is kellemetlen érzést, nyomást gyakorol. A beteg enni nem bír és ha eszik azonnal hányingere van, szédül, fejfájást érez, valósággal elkeseríti saját és hozzátartozói életét.

A világhírű amerikai GASTRO D. megszünteti ezeket az ideges és gyomorra visszavezethető zavarokat és így gyógyíthatatlannak hitt fenti esetekben is rendkívüli hatásokat értek el vele.

Orvosok is ajánlják.

GASTRO D. kapható gyógyszertárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lej utánvét mellett CSÁSZAR E. gyógyszertárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

HETI MŰSOR:

Szombat: Teatrul Muncă si Voie Bună előadása.

Vasárnap: Tanase revütársulatának előadása.

Hétfő: Svéd Sándor hangversenye.

Kedd: A főiskolai egyesületek Bartók-Kodály estjeje.

Szerda: Éghy Gyssa táncestje.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Suez. A filmen megjelenik Disraeli, Liszt, Napoleon, Victor Hugo. Főszerepekben: Tyrone Power, Loretta Young, Annabella. Számozott helyek. Telefon 37-05. Előtte 2 hirdó: Metro és Fox.

Vasárnap délelőtt 11 órákor matiné: Fehér mámor. Szenzációs sportfilm. Előtte a bucaresti Strájer ünnepség. Helyárak: Lei 7 és 12 plusz 5.

A CAPITOL MOZGO MŰSORA:

Premier világaláger! A csintalan asszonyok. Az utóbbi évek legnagyobb, gigantikus rendezési filmje. Pazar kiállítás, csipős pikantéria. Világdíjat nyert francia produkció. Főszereplők: Jean Murat és Francoise Rosay. A film előtt a legfrissebb világhíradó.

AZ EDISON MOZGO MŰSORA:

Egy éjszaka a Dunán. Főszerepekben: Kiss Manyi, a kolozsvári elszármazott pesti primadonna, Simon Marcsa, stb. II. A jéghecegnő. Főszerepekben: Sonja Hennis. Eddig még soha nem látott tüneményes jégbelet. III. Uj hirdó. A szünetben bűvészmutatványok.

A SELECT MOZGO MŰSORA:

Férjfogás. Bizarr amerikai vigjáték, fordulatok cselekménnyel, melynek minden jelenete nevetésre készlet. Főszerepekben: Katherine Hepburn—Cary Grant.

AZ URANIA MOZGO MŰSORA:

Leányvagyak... Egy amerikai család vidámsággal és szomorúsággal teli életének története. Főszerepekben: Errol Flynn, Bette Davies, Anita Louise.

RIO MOZGO MŰSORA:

Két szenzáció, egy helyár. I. A romboló. Csak erős idegzetűeknek. Főszerepekben: Boris Karloff és Lugosi Béla. II. Emberek bilincében. (Rácsonthi emberek) Izgalmas bűnügyi dráma. Főszerepekben: Pat O'Brien Humphrey Bogart és Ann Scheridan. III. Journal.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, március 11.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvos tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 17: A Románia őrsege szervezete órája. 18.15: A munka és jövedel szervezete órája. 19.15: Időszaki anyagok. 19.32: Dumitrescu zenekar. 20.05: Felolvasás. 20.20: Vendéglői zene. 21: Üzenet. 21.15: Tánczene. 22: Hírek. 22.15: Lázár Mircea énekel. 22.40: Kabarélemezek. 23: Hírek. 23.15: Hanglemezek. Majd: Hírek német és francia nyelven. Majd: Közlemények.

KÖZ

Módosítja

Bucuresti, március 10. A Nemzeti Bajnokság B) küzdelme is vasárnap indul

Fondat: 1887.

Megjelent az expo kének pótlása a Hivatalos Lap hétfői száma hivatalos jegyzékében mekben szereplő elkapunk holnapi száma. A Nemzeti Szöveggyűjtő 200 millió lejtől kezdődik rendelkezési Intézet igazgatója tartott, amelyen meg szövetkezeti miniszter tősege bejelentette, megözögadák névjes tervezett egymillió kölyöstitani akarják. vezetősége felhatalmazó részletként a a Postacsejkekpenz reeszkomptihelt ig. A Caps újabb e kitermelését kezdi elhatározta, hogy u erők kitermelését kitermelésével kap árvésztióit eszközöz. A fürdőhelyekre mény egy az oda- ugyanazon koosisz CFR vezetősége re szerint a fürdőhelye helyekre utazók a a koosisztályra amelyen odautaztak

NE FEL

Arra gondolt, l az elrejtett bajon áruval ótvárba. D ta. Eberle hadnag a szökevényitől a visszaadja neki, rült elvenni tőle. — Elmehetsz.

Amikor a legé utánané, hogy C lépőne meg, ha nem teszi. Nagy ótvári uton. Süle a veszedelem a és Nyirhubai Jár kétfőn, se kedő Szrúle Jantev itt maga helyett egy és így akar ró Róia ne gondosk ró! Ha valami ki tudnia kell. E sorban. A munká gája a vevőt és feltűrészi a f genis. Még a Had lássa Mal Sulem ben Jajri Péntek délután bat. A házban p pozni a nagy b Sasírimet“. En Malamonnak. A király és a M képségeiről és

KÖZGAZDASÁG

Módosítják az aviatikai alapról szóló törvényt

Bucuresti, március 10. A légügyi és energetikai minisztérium törvényjavaslatot készített az aviatikai alapról szóló törvény módosítására. A módosító javaslat egyrészt új rendelkezéseket fog életbeléptetni, másrészt pedig a törvénynek egyes szaka-

sait hatályon kívül helyezi. Értesüléseink szerint az aviatikai illetékekről szóló fejezet egyes cikkeit is módosítják. A törvényjavaslatot átküldték a Legfőbb Törvény-előkészítő Tanácshoz.

Fondat: 1887.

Használjunk

Alapított: 1887.

Beck-kávét

BECK fabrica de Cafea VALEA LUI MIHAI.

Megjelent az exportörök hivatalos jegyzékének pótlása a Hivatalos Lapban. A Hivatalos Lap hétfői száma közli az exportörök hivatalos jegyzékének pótlását. A pótcjegyzékben szereplő erdélyi és bánáti cégeket lapunk holnapi számában közölni fogjuk.

A Nemzeti Szövetkezeti Intézet egymilliórd 200 millió lejes hitelt bocsát a mezőgazdák rendelkezésére. A Nemzeti Szövetkezeti Intézet igazgatósága a napokban ülést tartott, amelyen megjelent prof. Victor Junga szövetkezeti miniszter is. Az intézet vezetősége bejelentette, hogy összeállította ama mezőgazdák névjegyzékét, akik részére a tervezett egymilliórd 200 millió kölcsönt folyósítani akarják. Ugyanakkor az intézet vezetősége felhatalmazást kapott arra, hogy első részletként a Banca Națională-tól, vagy a Postacseképként 100 millió lejes reeszkomphitelt igénybe vegyen.

A Caps újabb erdélyi és moldovai erdők kitermelését kezdi meg. A Caps vezetősége elhatározta, hogy újabb erdélyi és moldovai erdők kitermelését kezdi meg. Az új erdők kitermelésével kapcsolatban 200 millió új investíciót eszközölnék.

A fürdőhelyekre vonatkozó vasuti kedvezmény úgy az oda-, mint a visszautazásnál ugyanazon kocsiosztályon vehető igénybe. A CFR vezetősége rendeletet adott ki, amely szerint a fürdőhelyekre és klimatikus gyógyhelyekre utazók a visszautazásnál csak arra a kocsiosztályra kaphatnak kedvezményt, amelyen odautaztak.

Zürichi árfolyamok. (Március 10): Márka 176.50, holland forint 233.62, dollár 439.81, font 20.6275, francia frank 11.66, olasz lira 23.13, csehkorona 15.04, pengő 87.25, dinár 10.—, lej 3.37, zloty 83.—, belgas 73.975.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.24—143.31
font	662.40—672.78
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	75.07—76.24
svájci frank	32.08—32.57
francia frank	3.57—3.78
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
csehkorona (hivatalos)	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai lanyhábbak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1740—1760
angol font, 30%-os szabadkvóta	1650—1680
angol font, 20%-os kvóta	1340—1350
angol font, 40%-os kvóta	1030—1074
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	187
dollár, 30%-os szabadkvóta	366
svájci frank, 30%-os kvóta	81—83
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	9.75
belgas (kliring)	57.70
belgas, 15%-os	61.70
védkorona, 30%-os kvóta	84

NE FELJ SZOLGÁM JAKOB

Arra gondolt, lemegy a pincébe, felhozza az elrejtett bajonétot, és azt is veleküldi a fúval Ótvárba. De még idejében meggondolta. Éberle hadnagy utasítása, hogy vegye el a szökevénytől a fegyvert és nem az, hogy visszaadja neki, ha már olyan szépen sikerült elvenni tőle. Heves kézművesület tesz.

— Elmehetsz. Ráérsz hazajönni hétfőn.

Amikor a legény kikap, Sulem utánané, hogy Ótvár felé megy-e. Azon se lepődne meg, ha Károlynak venné útját, de nem teszi. Nagy lábálól léptekkel halad az Ótvári úton. Sulem nagyot lélekszik. Elment a veszedelem a háztól. Darázs Béni távozik és Nyirhubai János nem fog visszajönni. Se hétfőn, se kedden, se később. Jó ez így. Szrúle Jantev itt hagyja őt faképnél és hagy maga helyett egy bérést. Malkéle is elmegy és így akar róla gondoskodni távollétében. Róla ne gondoskodjanak, mint egy gyerekről! Ha valami történik a házban, arról első tudnia kell. És neki kell tudnia arról első sorban. A munkát is elvégzi egyedül. Kiszolgálja a vevőt és a házat is ellátja. Ő majd félírszeli a fát, ezzel a rossz fűrészel, igenis. Még a következő hetekre is aprít. Hadd lássa Malkéle, ha hazajön, kicsoda Sulem ben Jajris.

Péntek délután van, egy óra múlva szombat. A házban zümmögő csend. Fel kell lapozni a nagy bőrkötéses sziddurban a „Sir Sasirinet”. Enekek éneke, amely adatott Malamonnak. A Mátkáról énekel a szerelmes Mátyás és a Mátka Jegyeséről. A szerelmes énekeiről és édes kinjairól. Földi szere-

lemről van itt szó? Nem. A nagy tanaita, rabbi Akiba már ezerhétszáz évvel ezelőtt megtalálta a költemény igazi értelmét. Isten epekedő szerelme ez a Tórához és Izráel népéhez, amely szívbe fogadta a Tórárt. Sulem nézi a betűt a sárgalevelű agyonalapozott imakönyvben. Aztán behunyja a szemét és emlékezetéből énekl:

— Csókolj meg engem a szájad csókjaival, mert a te szerelmeid jobbak a bornál. És talán először életében nem gondol rá, hogy ez a péntek délutánok kötelező szövege. És nem gondol rabbi Akibára, a nagy tanaiták kánonj vitájára, a vers allegorikus értelmére.

Nem gondol Istenre és az ő szerelmes népére. A Tórára se gondol, amely a mennyei szerelem lényege és tartalma. Egyszerűen Malkelére gondol, akivel tízegyházy éve mindig együtt töltötte a péntek estét és most nem lesz itt, mert elutazott Károlyba. Milyen elhamarkodott dolog volt, hogy így elengedte! Nem lett volna jobb, ha csak vasárnap ment volna el? Látja Malkelét, amint megszépitette az ut, a hideg és az alkonyat. Látja, ahogy a zengő, csilingelő szánon bevonul, mint egy Eszter hamalké, Károlyba. És méltatlansággal, nehezítéssel, igenis, jogosan haragos fensőbbsséggel telik meg a szive az éretlen tacsokóval, az amhá-árcel szemben, aki Malkéle nevét — háromszor egymásután! — kuffal írta kaf he-

(Vége az első résznek.)

***de ELÜZI BAJÁT, ha ÁLLAMI SORSJÁTÉK SORSJEGYET vásárol a

COLECTURA OFICIALĂ ȘI A OFICIILOR RURALE P. T. T.

ELÁRUSÍTÓ HELYEINÉL Március 15. - én, amikor a 19. sorsjáték I. osztályának a húzása lesz, **GAZDAG EMBERRÉVÁLHAT.** A többi húzás április 15. - én, május 15. - én, június 15. - én.

HELYI CIM:

Colectura Oficiala

CLUJ, STR. REGINA MARIA 46.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresők, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elvesztett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csak előfizetés mellett közzéteszünk. Jelígs levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózott leveleket továbbítunk.

Sörfejítőgép „Rapid” négy csapos, légkazan és parafadugaszológép eladó. Carol Kovács Dej, Horea 5.

Keressék fiatal, gyermektelen özvegy leányomnak 32—35 éves jömegejelenésű férfit, jól bevezetett vidéki üzletembe benősülésre. Leveleket „Izraelita” jelígre a kiadóba.

Széfertóra, kitűnő állapotban levő, eladó vagy bérbeadó. Weisz Mór kántor Oradea, Str. Negulescu 16.

Egy négyágú komplett sörfejítőgép berendezés eladó. Wilhelm Naftali Blaj.

Palesztinában levő ágyneműmet elcsérelném kívándorlóval. Anghel deposit ziare Sighet.

Kiadó májusra első emeleten naposoldalon 3 vagy 4 szobás, hallos komfortos lakás. Irodának vagy orvosi rendelőnek is megfelel. P. Mihai Viteazul 39. Háztulajdonosnál.

Házasság céljából megismerkedne biztos állású, lakással, 2 szoba berendezéssel, kelendővel rendelkező urilány 45 év körül, egzisztenciával bíró úriemberrel. „5000 lejes állás” jelígre a kiadóba.

Megbízható nő havonta három napi munkáért kis szobát keres. Str. Capitan Ignati 18. Iona.

Különbepjárati butorozott szobát keresek két személy részére fürdőszobahasználattal. Ajánlatokat „Április 1” jelígre a kiadóba kérek.

Villany-, víz- és lakatosmunkát leggyorsabban és legpontosabban Pál Bertalan szerelőnél kaphat. Str. Xenopol 25. Telefon: 20-14.

Csemegeüzletbe háziassan nevelt kisközlő kisasszonyt keresek román, magyar nyelvtudással. Teljes ellátás és fizetés megegyezés szerint. Szakmában jártas előnyben. Belépés husvét után. Mercurea Ciuc posterestante 505 jelígre.

Dél-Amerikába kívándorlókat spanyolul tanítok. Megkeresések „Americano” jelígre a kiadóba.

Testileg és szellemileg visszamaradt 10 éves leányka mellé nevelőnőt keresek óvodai képességgel. Gyógypedagógiai kurzust végzetten előnyben. Cim: Salomon & Neufeld, Diciosanmartin.

FÜGGŐNYEINK, AGYTERITŐINK NÉLKÜLZHEZETLENEK HUSVÉTNAK REMÉNYTELKÉLTŐ ÜNNEPI HANGULATAHOZ. Valódi vert csipkeszövetből. KIVÁNT MÉRTEBEN „DER-BESO” függőnykellékszaktüzletben. Gólya áruház feletti emeleten.

Három parkettes szobából, hallból, teljes komforttal befásított kertből álló ház eladó. Cim a kiadóba.

Kóser élelmiszerek „Pardess”-nél Cluj, P. Mihai Viteazul 1. Huskonzervek, újdonság Romániában, 28 lejtől, szardellapasta 17 lej, trapista, juhsajtok, vaj 90—100, lipői túró, házimustár 50 lej, szinnéz 50. Tartós szalámik. Kiváló felvágottak. Halsaláta, májpástétom.

Vidékere keresek románul tudó intelligensebb zsidónót, akire kóser háztartás vezetését rábízhatom. Ajánlkozó írjon: Weiss Ernő Zerind, Arad megye.

Engross ráktár, modern építkezés, azonnalra is kiadó. Regele Ferdinand 21. Ugyanott kiadó uccai üzlethelyiség. Farkas borkereskedőnél.

Utazó jól bevezetett a

disz- és kézműáruban keres képviselőket

Oltenia, Muntenia és Dobrogea részére. Cim: Iancu David, Aurora 7, Bucuresti 5.

Fatiszviselő, 32 éves, nőlen, szakmában 15 éve dolgozik, román, magyar és német nyelvtudással elhelyezkedést keres. „Fás” jelígre a kiadóba.

„BRISTOL” ort. kóser étterem-bodega Cluj, Regele Ferdinand 37. (Minerva-palota). Cluj egyetlen szakszerű vezetés alatt levő kóser étterme-bodegája. Elsőrendű házikoszt kihordásra is. Prima téli szalámi és egyéb vásárhelyi felvágott-különlegességek. Allandóan frissen csapott Azuga-sör. Előzékeny kiszolgálás. Mérsékelt árak. Utazóknak kedvezmény.

Eladó finomkivitelű ebédő, háló, kombinált szekrények, recamié, modern fotelek. Műasztalos Kleinberger, Fr. David 3.

Hotel pensio, bérlet teljesen berendezve, központ, betegség miatt azonnal eladó. Előnyös fizetési feltételek. Közvetítők kerestetnek. Zell Brasov, Nicolae Iorga 2.

UJ KELET Legújabb hírek

A szlovák elszakadási mozgalom fináléja:

Hacha elnök elmozdította állásából Tisso szlovák miniszterelnököt és két miniszterétársát

Sivak eddigi pénzügyminiszter lett az új kormányelnök és Sidor a helyettes miniszterelnök

Lefegyverezték a Hlinka-gárdát és a német védő-szolgálat tagjait

Prága, március 10. (Rador.) A köztársasági elnök felmentette tisztségeiből az autonóm szlovák kormány következő tagjait: dr. Joseph Tisso miniszterelnököt, Pruzinsky gazdasági és Fernand Durcsánszky közlekedési és közmunkaügyi minisztereket. Josef Sivak jelenlegi helyettes miniszterelnököt Hacha elnök szlovák miniszterelnökké nevezte ki. Kormánykörökben kijelentik, hogy Tisso leváltására azért volt szükség, mert bizonyos szlovákiai politikusok a szlovák lakosság körében állandóan izgatták az állam ellen. Az állameszme alapján azon felfogás áll, hogy Csehország, Morvaország és Szlovákia szövetséges államszövetséget alkotnak. Ezen felfogás ellen tevékenykedtek Szlovákiaiban, úgyhogy a központi kormánynak és a köztársasági elnöknek intézkedéseket kellett hozniuk a közrend fenntartására.

A prágai kormány az autonómia vonatkozó törvények értelmében felmentette Tisso és a szlovák kormány másik két tagját. A szlovák kormány kebelében történt változások nem vonatkoznak Sidor Karl, a prágai kormány szlovák tagjára, aki megtartja eddigi hatáskörét. A fenti intézkedéseket ismertető hivatalos jegyzék hangsúlyozza, hogy az eszközölt változások semmilyen sem érintik Szlovákia autonómiáját, sem az érvényben lévő egyezményeket.

Lefegyverezték a Hlinka-gárdát

A D. N. E. jelenti Pozsonyból hogy a város lakosságát láthatóan meglepte a szlovák kormány elmozdítása. Az intézkedést úgy tekintik, mint amely befejezett tények elé állítja Szlovákiát és államszövetséghez hasonló. A városban egyébként rend és csend van. A középületeket csendőrök és katonai osztagok szállták meg. A Hlinka-gárdát és a német önkéntes védő-szolgálat tagjait a lehetőségek keretein belül lefegyverezték. Számítanak arra, hogy a munkásság ma tüntetni fog. Dr. Tukát, a szlovák autonómia lelkes harcosát letartóztatták. Póstyénben és néhány más helyiségekben kihirdették az ostromállapotot.

Az új kormány összetétele

Prágai jelentés szerint az új szlovák kormány összetétele a következő: Miniszterelnök: Josef Sivak, pénzügyminiszter: Teplansky, helyettes miniszterelnök és a prágai központi kormány tagja: Karel Sidor.

A CTK ügynökség jelentése szerint egész Csehszlovákiában csend van.

Tiso kolostorba vonul

Pozsonyból jelentik újabban, hogy Tiso volt szlovák miniszterelnök kolostorba vonult vissza.

Sivak, az új szlovák miniszterelnök és Teplánszki pénzügyminiszter megkezdtek tárgyalásokat a kormány kiegészítésére vonatkozólag.

Durcsánszki volt belügyminisztert és titkárákat állítólag őrizetbe vették.

A közhivatalokat csendőrök őrzik, úgy, hogy a közönség egyetlen közhivatalba sem juthat be.

Katonai diktátort küld Prága Szlovákia élére?

Sidor, aki Szlovákiát képviseli Prágában, egyelőre tagja marad a központi kormánynak, amely még nem határozott afő-

lött, hogy milyen álláspontra helyezkednek Sidor követeléseit illetően.

Lehet, hogy a központi kormány a végső ellenállásra szánja el magát és letartóztatja Sidort.

Hacha köztársasági elnök állítólag Wiest tábornokot diktatori hatalommal felruházva kinevezi a szlovák kormány élére.

Tukát Csehszlovákiába szállították?
A cseh sajtó hangsúlyozza, hogy a szlovákiai változások nem érintik a szlovák önkormányzatot.

Mint Pozsonyból jelentik, a letartóztatott Tukát állítólag Csehszlovákiába szállították. Durcsánszki volt belügyminiszter, akit egy előző jelentés szerint állítólag őrizetbe vettek, le akarták tartóztatni, de tartózkodási helye ismeretlen.

A cseh fővárosból származó hír szerint

nem felel meg a valóságnak az, hogy Tiso letartóztatott. A volt szlovák miniszterelnököt házi őrizetben tartják, de mozgási szabadságát nem korlátozták.

Pozsonyi hír szerint a főiskolások otthonát, a Voradovot, amelyet szlovák Alkázárnak neveznek, a rendőrség megszállta. A diákság eleinte elkeseredett ellenállást fejtett ki, míg végül a katonaság páncélos kocsikkal vonult fel és szunyrohammal elfoglalta a Voradovot.

Bécsbe érkezett a volt szlovák belügyminiszter

Durcsánszki volt szlovák belügyminiszter legújabb jelentés szerint Bécsbe érkezett. Tiso volt szlovák miniszterelnök hír szerint Durcsánszkit teljhatalommal ruházta fel. Durcsánszkit Bécsben a szlovák kormány hivatalos képviselőjének tekintik.

Capitolban

SZENZACIÓ!

A csintalan asszonyok

CSAK FELNÖTTEKNEK!

Azonnali mozgósítást javasol Duval francia tábornok Németország ellen

Mussolini a spanyol támaszpontok felhasználásával új katonai akciót készít elő?

PARIZS, március 10. Bár a német lapok, elsősorban a Völkischer Beobachter, cáfolják a Journal des Debats híreit, amely szerint Németország Hollandián keresztül akarja megtámadni Franciaországot, Duval tábornok, a Journal des Debats hasábjain azonnali mozgósítást javasol.

Pénteken összeült a francia minisztertanács, amelyen a spanyolországi helyzeten kívül aktuális politikai kérdéseket tárgyaltak meg. Hasonlóképpen tanácskoztak arról is, hogy Mussolini március 25-ikén akarja hivatalosan bejelenteni Franciaország-elleni követeléseit. Párizsban olyan hírek terjedtek el, hogy Mussolini a spanyol katonai támaszpontok felhasználásával új katonai akciót készít elő.

„Ez a javaslat nem egyéb tömeggyilkosságnál“

Buchinger Manó felszólalása a magyar zsidótörvényjavaslat pénteki vitáján

Budapest, március 10. A képviselőház úgy döntött, hogy nyolc órás ülések keretén belül fogja letárgyalni a zsidó javaslat vitáját. Pénteken már úgy látszott, hogy be tudják fejezni a vitát, azonban annyian iratkoztak fel, hogy valószínűleg elhúzódik a jövőhét végéig.

A pénteki vita első szónoka Buchinger Manó szociáldemokrata képviselő, élesen ostromozta a javaslatot, amelyet szerinte magyar ember nem alkothatott meg.

Ez a törvényjavaslat — mondotta Buchinger — hasonló a középkori perekhez, amely mentes a kultúrától és az igazságtól.

Ez a törvényjavaslat megszünteti a törvény előtti egyenlőséget. Nem egyéb tömeggyilk-

kosságnál, amely végzetes kihatásokkal lesz a gazdasági és társadalmi életre.

A következő felszólaló Drózd Győző NEP-disszidens elfogadja a javaslatot, amelynek alapeszméjével egyet ért.

Grätz Gusztáv pártokivüli képviselő a javaslat ellen emelt szót. A magyar törvényhozás súlyos hibát követ el, — mondotta a képviselő, — midőn arra az utra lép, amelyet ez a javaslat megnyit. Ez a törvény, ha jogerőre emelkedik, lelki, szellemi és gazdasági rombolást fog felidézni.

Vázsonyi János kifejti, hogy a javaslat félmilliónál több embert szakít ki a magyar nemzet testéből. A zsidóság nem akar és nem is fog kivándorolni.

Felner Pál hozzászólása után, aki a javaslat ellen foglalt állást, az ülést berekesztették.

A Fratelli Branca milánói cég tapasztalatai kezeskedik a

Vermouth Branca
versenyhárs nekirün minőségéről.

Prága, március 10. A cseh távirati irod hivatalosan jelenti:

„A csehszlovák alkotmány hangsúlyozza, hogy Csehország, Morvaország és Szlovákia egyetlen, föderatív államot alkotnak. Ezen tétel ellen Szlovákiában állást foglalt Tiso professzor és Mach, a szlovák kormány propaganda főnöke, gyanús elemek közreműködésével és kihasználva Tiso miniszterelnök gyengeségét és határozatlanságát. Az utóbbi napokban az állam egysége elleni propaganda olyan méretet öltött, hogy Csehszlovákia elnöke és a központi kormány szükségesnek tartották közbelépni a Szlovákia autonómiájára vonatkozó alkotmányos törvények szellemének és érvényének megvédelmére érdekében.

Ezen kívül a Tiso-kormány gyengesége által előidézett zavargások is egyre sürűbbé váltak az utóbbi időben Szlovákia területén. Ezért azután a köztársasági elnök felmentette állásától Tiso, dr. Pruzinszkit, dr. Durcsánszkit és dr. Vánkot. A szlovák kormánynak két másik miniszter tagja maradt. Sivak volt helyettes-miniszterelnök, aki most miniszterelnökké lett és Peplánszki, aki megtartja a pénzügyi tárca vezetését. A központi kormányban Szlovákiát továbbra is Sidor képviseli. A közös minisztériumokban a szlovákok által elfoglalt tisztségekben nem történt változás.

Prága, március 10. Cseh hivatalos körökben cáfolják azt a német forrásból származó értesülést, amely szerint Szlovákiában általános sztrájk tört volna ki.

Miaja tábornok felszólította Francot, hogy együtt verjék le a kommunistákat?

Madrid, március 10. Egy fantasztikusnak tűnő és egyelőre meg nem erősített hír szerint Miaja tábornok állítólag felszólította Francot, hogy együttesen verjék le a kommunistákat. Burgosban egyelőre semmi nyoma nincs annak, hogy hasonló felszólításról tudomásuk volna.

Franco csütörtökön este összehívta az államtanácsot, amely pénteken ismét összehívta. Az államtanács üléséről hivatalosan közleményt nem adtak ki.

Nagy ünnepekkel ülik meg Bécsben az Anschluss első évfordulóját

Bécs, március 10. (Rador.) Az Anschluss első évfordulója alkalmából, ma este a Hősök terén kezdődnek meg az ünnepek. Az összes nemzeti szociálista alakulatok felvonulnak. Birekel szombaton koszorút helyez el a politikai harcokban elesettek sírjaira. Vasárnap a hadsereg és a párt a háborúban elesett németek és osztrákok emlékének fog hódolni. Hétfőn a régi ausztriai iskolákban a tanárok előadásokat fognak tartani a tanulóknak az Anschluss jelentőségéről.

Berlin, március 10. (Rador.) Hitler kancellár csütörtökön este nagy fogadást rendezett a kancellári palotában. A meghívottak a nemzeti szociálista párt vezetői és a birodalom főtisztviselői soraiból kerültek ki.

Megkezdődött az orosz kommunista párt 18-ik kongresszusa

Moszkva, március 10. (Rador.) Az Havas jelentése szerint pénteken délután kezdődött meg az orosz kommunista párt 18-ik kongresszusa. A párt bizonyos alapszabályainak módosítása szerepel napirenden. Ezek szerint meg akarják hiusítani a „tömeges tisztogatás“ lehetőségét és a párt tagjai számára a kritikai jogot akarják biztosítani azzal, hogy kihallgatás nélkül nem fognak többé ítélni felettük. Megkönnyítik a pártba való belépés feltételeit is. Eddig a pártprogram alapos ismeretét kívánták meg az újonnan jelentkezőktől, ezentul elég lesz a program elismerése.

FRATERNTAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 18-60.

BUN DE IMPRIMAT

Taxa postala plătită în num. No. 244716/929.

10. Telefon: 18-60.
Havonta 110, negy évre 600, egészsévr földre: Havonta 2 félévre 12, egészsé Furdések díjszabá „UJ KELET“ a banati zsidóság e ja. Cikkeink után forrás megjelölésé

Pénteken délelőtt a milánói pályaudvarra-miniszterelnököt látta a gyámán konzul, a konzulonban tanuló egyben gyászistentisztes és a román egyetemrut helyezték el M. A halottas kocsi déutját Bucuresti felé.

A jugoszláv hatávet várta a halotta Zágóban és Belgrság gyászistentisztes megjelentek a kormképviselői is, hogy get Románia volt nman egyház első pát

Szombaton délelőttott be a halottas press Zombolyára. vart és környékét ma talmas tömeg lepte many nevében dr. N niszter, Nae Popes niszter, Beran belüg Marta, Temes-tartón fogadták a vonatot. gureau minisztereln lian Antal lelkész, M elnök volt kabinetig sége szálltak ki. A es legközelebbi roko elnöknek.

Diszszázad

Határőr-diszszázad és Andrei aradi püsp kleris tagjai rövid tottak.

Ezután a vonatot mesvár felé, ahová meg. A fekete gyás vont perronon hatal már ekkor, élen a klerussal. Zombolyá lekapcsolták a pátri szállító halottaskocs natot állítottak össz lonkocsiban kísérték ka kihült tetemet, mely jelent minisztere A temesvári pályá telgett az ország előtt. Ujabb istentis a vonat folytatta ut

Lugoson a koradél megkapó ünnepélyes gyászvonatot. Itt lel idején Miron Cristea póke. Nagyszámú g ben Nicolae püspök tel gyászistentisztele mely megrendült ségg vonathoz időközben amely Miron Cristea nek küldöttését szá varosba. 15 óra 40 halottasvonat Turn perckor Craiovába és curestibe.

A fővárosban a k stükön Armand Cal fogadták a gyászvon